

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program felülvizsgálata**

Halmajugra Községi Önkormányzat

DÁTUM (2022.december)

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	4
Bevezetés.....	4
A település bemutatása.....	4
Értékeink, küldetésünk.....	9
Célok.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	13
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	39
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	65
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	74
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	81
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	89
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	90
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
1. A HEP IT részletei.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Jövőképünk.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Az intézkedési területek részletes kifejtése (<i>kitöltése javasolt, opcionális</i>).....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
3. Megvalósítás.....	93
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	93
3.2 A megvalósítás folyamata.....	93
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	97
3.4 Nyilvánosság.....	97
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	99
4. Elfogadás módja és dátuma.....	100

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Halmajugra Községi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Halmajugra az észak-magyarországi régióban Heves megyében, a Gyöngyösi kistérségben helyezkedik el. A település igazgatási területe 2168 ha, belterülete 123 ha. A Mátra hegység délkeleti részén, a Bene patak völgyében fekszik.

A település - területfejlesztés szempontból - a 311/2007 (XI.17), illetve a 240/2006 (XI.30) Kormányrendelet szerint a társadalmi-gazdasági besorolás szerint a munkanélküliség által sújtott leghátrányosabb helyzetű elmaradott települések listán szerepel. A község a 3. számú főközlekedési úttól 2 km-re helyezkedik el, közvetlen a Mátrai Erőmű Rt. külszínibányaterületeinek peremén. A bánya, mint ipari üzem, illetve a település közigazgatási területén az Erőmű által létrehozott Ipari Parkban jelentős gazdasági potenciállal rendelkező vállalkozás van (XELLA Magyarország, Saint-Gobain, Geosol, Zöldolaj), akik számottevő helyi iparüzési adót fizetnek az Erőművel együtt. A bánya közelsége relatíve alacsony árakon tartja az ingatlanokat, ezért az utóbbi évtizedben tömegesen telepedtek le a faluban roma lakosok.

Annak ellenére, hogy az M3 autópálya keresztül szeli Heves megyét - és a gyöngyösi kistérséget is - nem mindenhol vannak megfelelő bekötőutak, sőt az sem ritka, hogy számos településen a vasút sem halad át. A tömegközlekedés a kisebb falvak némelyikében katasztrofális, ezért gondot okoz a más településen való munkavállalás is. Az ellehetetlenülés elől menekülve a községek munkaképes lakossága egyre inkább a városokba való költözést választja abban a reményben, hogy ott könnyebb, jobb, biztosabb megélhetési lehetőséget talál. A folyamat eredményeként ezek a községek előregednek és elszegényednek, mivel a városinál lényegesen olcsóbbak az ingatlanárak, és a rokonok miatt is főként a szegényebb rétegek számára jelentenek vonzóerőt. Így az elköltözők helyébe kevésbé iskolázott, szegényebb és munkanélküli lakosok telepednek.

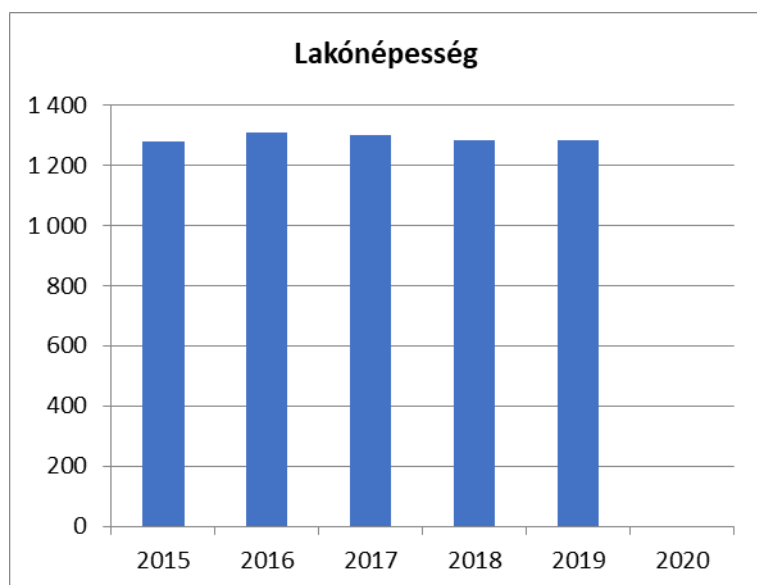
¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A gyöngyösi kistérség besorolása szerint a "fejlődő" térségek, közé tartozik, de kistérségen belül is mutatkoznak fejlettségbeli különbségek, melyek mind gazdasági, mind társadalmi téren megmutatkoznak.

Demográfiai jellemzők

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2015	1 279	bázis év
2016	1 309	102,35%
2017	1 300	99,31%
2018	1 284	98,77%
2019	1 283	99,92%
2020	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépesség az adott területen lakóhellyel rendelkező és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

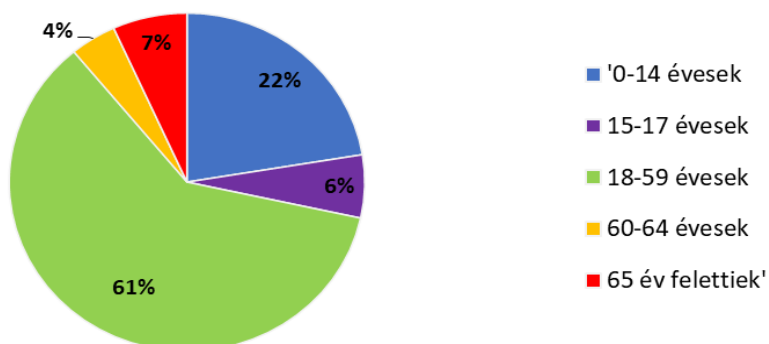
A településen 1283 fő lakónépességre vonatkozóan kell vizsgálni az esélyegyenlőség megvalósulását. A fenti adatokból megállapítható, hogy Halmajugra település lakónépessége (lakóhellyel és tartózkodási hellyel rendelkezők száma) 2016 óta folyamatosan csökken.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)

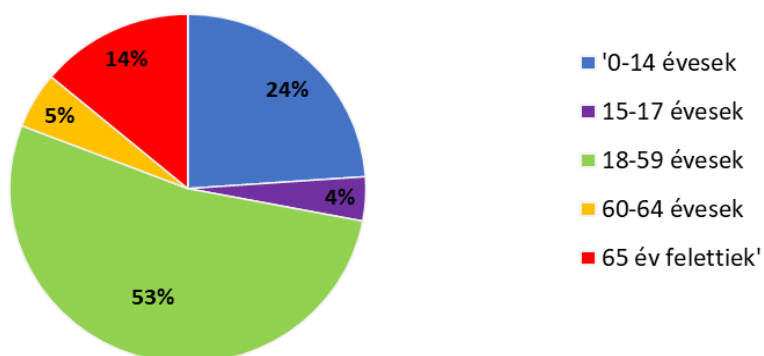
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	665	711	1376	48,33%	51,67%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			74	5,38%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	149	170	319	10,83%	12,35%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	40	29	69	2,91%	2,11%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	403	376	779	29,29%	27,33%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	28	37	65	2,03%	2,69%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	45	99	144	3,27%	7,19%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

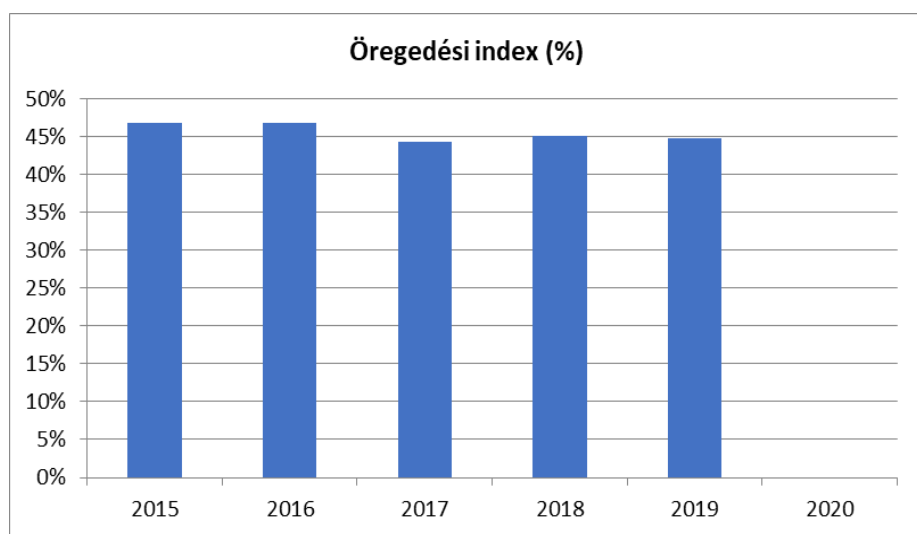
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

A 2. sz. táblázat, illetve a kördiagramok a 2016. évi állandó népesség (bejelentett állandó népesség) adatait tartalmazza, korosztályos és nemenkénti bontásban. A táblázatból és a kördiagramokból megállapítható, hogy a 65 év feletti korosztály esetében jelentős aránykülönbség tapasztalható a férfi és a női lakosság létszáma között. A település állandó népesség számából kitűnik, hogy a nők és férfiak aránya korosztályokra tekintet nélkül majdnem fele-fele arányban van.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	145	310	46,77%
2016	148	316	46,84%
2017	146	330	44,24%
2018	144	319	45,14%
2019	142	317	44,79%
2020	-	-	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A település öregedési indexe mutatja, hogy Halmajugra település előregedése 2015. évtől, ha csak kis mértékben is, de csökkent. Jellemző, hogy a 0-14 évesek aránya szintén csökkenő tendenciát mutat az elmúlt években, összességében a 2019. évi a 2016. évi adathoz közelít. Az esélyegyenlőség terén kiemelt figyelmet kell a jövőben fordítani az idősek ellátására, olyan szolgáltatások elérésére, amelyek az időskorúak életminőségét szolgálják.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2015	-6,24
2016	18,55
2017	-21,46
2018	-22,45
2019	-7,01
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A fenti táblázat adataiból arra lehet következtetni, hogy a település vonzereje növekedő tendenciát mutat. A belföldi vándorlási mutató szerint a település vonzereje 2016. évben kiemelkedően pozitív előjelet mutat az előző évekhez képest, tehát az elvándorlás csökkent, és a településre betelepülő lakosok száma növekedett.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2015	-0,78
2016	6,96
2017	15,33
2018	9,29
2019	7,01
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás 2016. és 2017. évben pozitív változást mutatott, ami azt jelenti, hogy az élve születések száma magasabb volt, mint az elhalálozások száma.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőségi programnak a település területén élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi Integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Bár az egyenlő bánásmód megsértése más hátrányos védett csoportok esetében is megfigyelhető jelenség, a fogyatékos személyek, a nők és a romák esetében a hátrányos helyzettel és szegénységgel is erőteljesen összefüggő jelenségekről van szó. Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. A4 esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra - függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékosággal él, milyen a származása, vagy az anyagi helyzete.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Halmajugra település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A

köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogymosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózási politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózási politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az önkormányzat rendeletalkotási jogkörében eljárva, kiemelt figyelmet fordít a hátrányos társadalmi csoportok támogatására. Az esélyegyenlőségi programnak a település területén élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Bár az egyenlő bánásmód megsértése más hátrányos védett csoportok - gyermekek és időskorúak esetében is megfigyelhető jelenség, azonban a fogyatékos személyek, a nők és a romák esetében a hátrányos helyzettel és szegénységgel is erőteljesen összefüggő jelenségekről van szó.

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése természetesen csak a társadalmi szolidaritás képességének fejlesztésével és erőforrásainak bővítésével érhető el. Ugyanakkor települési szinten is törekedni kell arra, hogy minden állampolgár számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén, így a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatás és munkavállalás, valamint a sport és szórakozáslehetőségek területén is.

Halmajugra Község Önkormányzata Települési Esélyegyenlőségi Programjának készítése során az alábbi stratégiák, fejlesztési tervek, koncepciók kerültek áttekintésre, biztosítva az önkormányzati dokumentumok összhangjának megteremtését:

- Halmajugra Község Önkormányzatának Helyi Sportfejlesztési Koncepciója
- Halmajugra Településrendezési Terve;
- Kistérségi Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Terv - Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulása;
- Halmajugra Község Önkormányzatának Gazdasági Programja.

Az önkormányzat feladatellátása, ezzel együtt a finanszírozási rendszer is átalakult 2013. évtől. A korábban az önkormányzatok által ellátott feladatok egy része az államhoz került. Ezzel együtt a feladatellátást szolgáló, eddig az önkormányzatoknak átengedett források nagyobb része, illetve egyéb, feladatokhoz szorosan nem kötődő támogatások egy része is átirányításra került a központi költségvetésbe.

Az önkormányzatoknál maradó feladatok nagyobb részét a klasszikus értelemben vett önkormányzati feladatok (igazgatási feladatok, településüzemeltetés, közvilágítás stb.) teszik ki. Ezen helyi közügyek ellátását 2013-tól egy - az önkormányzatok jövedelemtermelő képességétől függő - általános jellegű támogatás biztosítja. Ezek figyelembevételével készül az önkormányzat költségvetési koncepciója.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

2004. évtől Halmajugra tagja a kistérség települései által létrehozott társulásnak, mely az elmúlt másfél évtizedben a szociális és gyermekjóléti ellátások közös fenntartását fejlesztette ki. Olyan szolgáltatásokat biztosítanak, amely az egyenlő esélyű hozzáférést biztosítja a térség távoli, vagy akár hátrányos helyzetű települései számára. Mind a lakosságszámhoz rendelt kötelező feladatokat (szociális étkezés, házi segítségnyújtás, gyermekjóléti szolgálata, gyermekek átmeneti gondozása), mind pedig a szakmai és gazdaságos fenntarthatóság érdekében végzett nem kötelező feladatokat is megtaláljuk a szolgáltatási palettán (jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, hajléktalan ellátás, támogató szolgáltatás, közösségi ellátások Halmajugra elsőként csatlakozott olyan komplex feladatellátáshoz, mely az egyenlő esélyű hozzáférést biztosítja lakosai számára. 2012. évtől az Abasári Szociális-és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás keretén belül is biztosít a település bizonyos szociális alapfeladatokat.

A helyzetelemzéshez a KSH adattábláit és a Munkaügyi Hivatal által feltöltött adattáblákat használtuk, illetve helyi szinten személyes megbeszélésen adatot gyűjtöttünk az Általános Iskolától, az óvoda vezetőjétől, Integrált Szociális Intézmény vezetőjétől, védőnőtől. Az adatgyűjtéshez az alábbi dokumentumok kerültek felhasználásra:

Abasár Község Önkormányzatának 7/2012 (11.28) többször módosított önkormányzati rendelete a szociális ellátásokról (melyet a Halmajugrai Önkormányzat beépített a helyi rendeletébe az 1993. évi III. törvény rendelkezései szerint. Integrált Szociális Intézmény Szociális és Gyermekjóléti Feladatainak Szakmai Programja Abasári Intézményfenntartó Társulás Társulási megállapodás.

A helyi esélyegyenlőségi program szorosan kapcsolódik a Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társuláshoz, hiszen több- a település számára nem kötelező szolgáltatást a Társulás fenntartásában működő Intézmény közvetítésével vesz igénybe.

Az önkormányzat számára a társulások létrehozása, fenntartása azért célszerű, mert a társulások a kiegészítő állami támogatások igénybevételeire is jogosulttá válnak, mely a társulásban résztvevő önkormányzatok részére a közösen fenntartott intézmények költségtakarékosabb működtetését eredményezik, a szakmai hatékonyság mellett.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését a Központi Statisztikai Hivatal, a VÁTI Nonprofit Kft. (teljes nevén VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft.), TEIR - az Országos területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, TÁKISZ, a helyi Önkormányzat adatbázisa, valamint helyi adatgyűjtés szolgálta. Az esélyegyenlőségi program készítésekor az országos adatbázisokban a 2022. évi adatok még nem elérhetőek. Ezeket a következő felülvizsgálat során pótolni szükséges!

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A romák helyzetének vizsgálatakor óhatatlanul felmerülő alapprobléma, hogy hivatalos etnikai adatok nem, vagy csak korlátozott mértékben állnak rendelkezésre. A települési önkormányzatnak a hatályos adatvédelmi jogszabályok betartásával arra kell törekednie, hogy minél több adatot gyűjtsön be a településen élő romák helyzetével kapcsolatban.

A magyarországi romák kétségkívül az ország legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportjai közé tartoznak. A mintegy 6 700 ezres roma népesség négyötöde él létminimum alatt, többségük társadalmi és fizikai értelemben is szegregált, vagy szegregálódó településeken, településrészekben, lakáskörülményeik évtizedekre vannak a magyarországi átlagtól, oktatási és munkaerő-piaci esélyeik több tízszer alacsonyabbak a nem romákénál, egészségügyi helyzetük katasztrofális.

A romák helyzetét pusztán a fenti jellemzőkkel meghatározni - az őket körülölelő társadalmi előítéletek hatásának számbavétele nélkül - pontosan mégsem lehet. A szociális létbizonytalanság mellett a kirekesztettség a legtöbb roma közös jellemzője, és e két jellemző együttthatója az a kilátástalan élethelyzet, amely jó eséllyel egész életükben távol tartja őket a társadalmi fősodortól.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

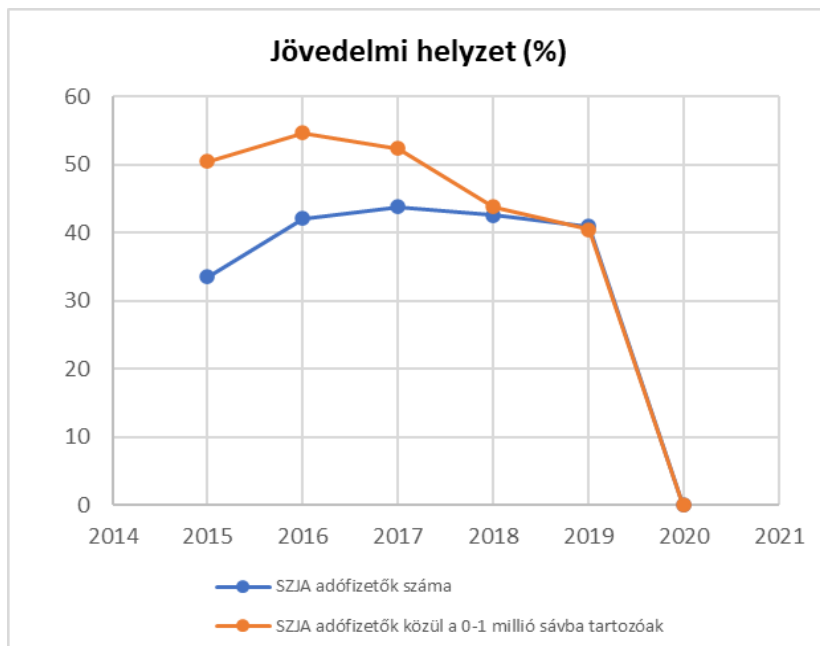
A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek. Településünkön tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák.

Tábla:3.1

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	33,46	50,45
2016	42,06	54,66
2017	43,74	52,37
2018	42,51	43,76
2019	40,89	40,49
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokban gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

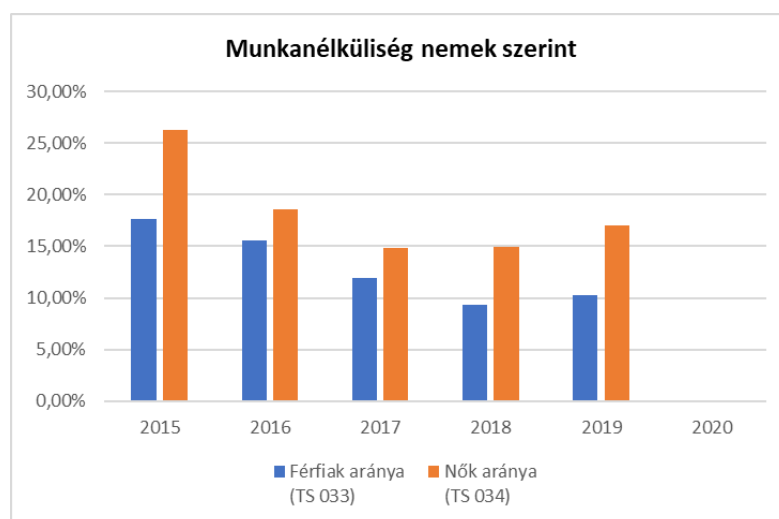
Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek. Településünkön tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

A gazdaságilag aktív korú népesség alacsony foglalkoztatottsága minden bizonnyal a népesség alacsony iskolai végzettségének tudható be.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2015	17,67%	26,32%	22,00%
2016	15,57%	18,61%	17,09%
2017	11,97%	14,83%	13,40%
2018	9,34%	14,93%	12,14%
2019	10,23%	17,07%	13,65%
2020	-	-	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Megfigyelhető, hogy 2015 évtől 2018.évig az álláskereső nők és férfiak száma jelentősen csökkent az előző évekhez képest, míg 2019. évről 2019. évre mindkét nem esetében növekedés figyelhető meg. Az elmúlt 5 évben több olyan munkahely létesült a térségben, ahol női munkaerőt alkalmaznak, mely pozitív irányban hat a nők munkaerőpiaci helyzetére, ezáltal társadalmi, és gazdasági szerepére szűkebb (család szintje) és tágabb környezetben is (települési szint). A férfi álláskeresők jellemzően alkalmi munkavállalóként dolgoznak a térségben (mezőgazdaság).

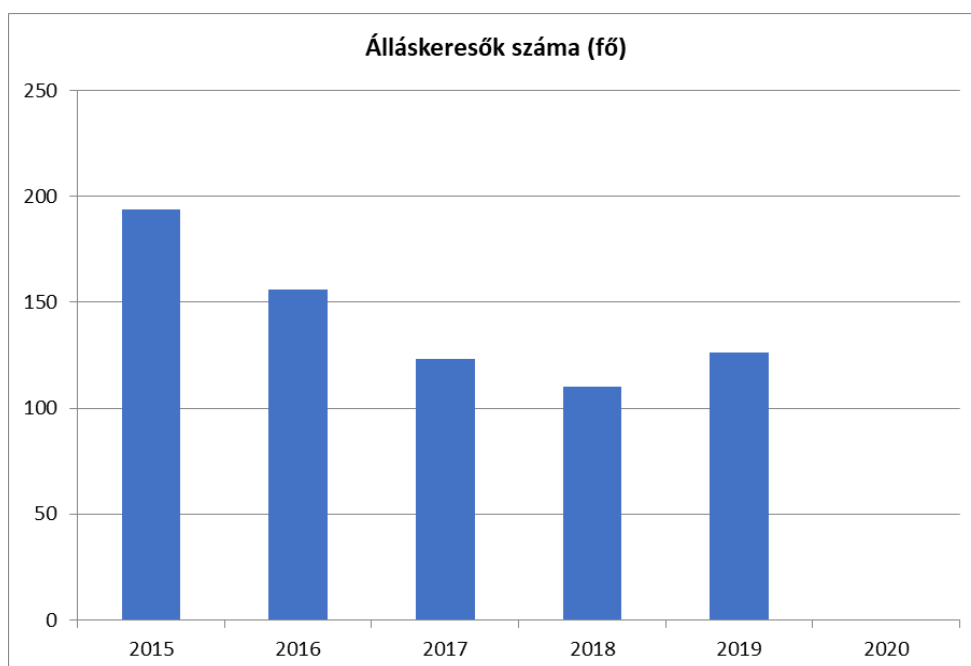
Korosztály szerinti bontásban az alábbi táblázat szemlélteti a településen élő regisztrált munkanélküliek számát. A fiatalabb korosztálynál nagymértékben csökkenő tendenciát mutat a munkanélküliség, melynek oka, hogy a térségben több új munkahely létesült, ahol keresettek a fiatal, könnyen betanítható és képezhető személyek.

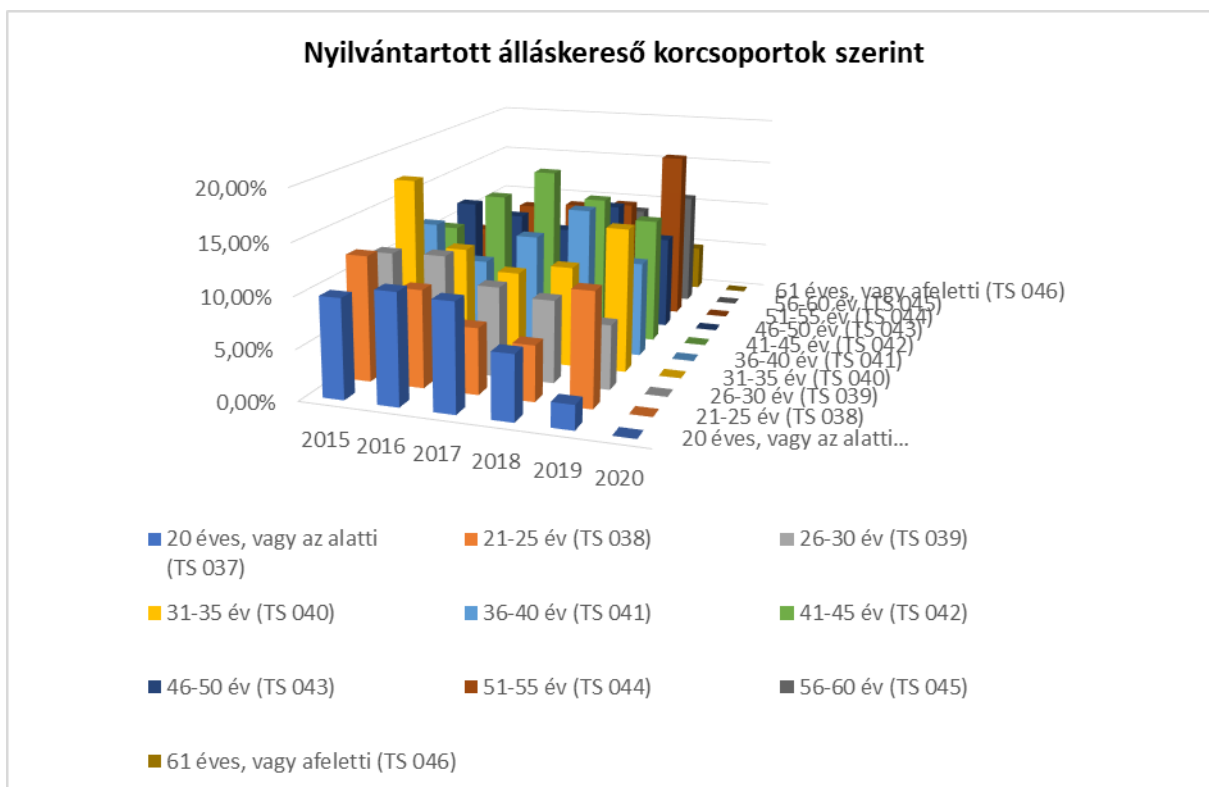
3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	194	156	123	110	126	0
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	19,00	17,00	13,00	7,00	3,00	n.a.
	%	9,79%	10,90%	10,57%	6,36%	2,38%	-
21-25 év (TS 038)	Fő	24,00	15,00	8,00	6,00	14,00	n.a.
	%	12,37%	9,62%	6,50%	5,45%	11,11%	-
26-30 év (TS 039)	Fő	22,00	18,00	11,00	9,00	8,00	n.a.
	%	11,34%	11,54%	8,94%	8,18%	6,35%	-
31-35 év (TS 040)	Fő	34,00	17,00	11,00	11,00	18,00	n.a.
	%	17,53%	10,90%	8,94%	10,00%	14,29%	-
36-40 év (TS 041)	Fő	23,00	13,00	14,00	16,00	12,00	n.a.
	%	11,86%	8,33%	11,38%	14,55%	9,52%	-
41-45 év (TS 042)	Fő	20,00	22,00	21,00	16,00	16,00	n.a.
	%	10,31%	14,10%	17,07%	14,55%	12,70%	-
46-50 év (TS 043)	Fő	23,00	17,00	12,00	14,00	12,00	n.a.
	%	11,86%	10,90%	9,76%	12,73%	9,52%	-
51-55 év (TS 044)	Fő	15,00	17,00	14,00	13,00	22,00	n.a.
	%	7,73%	10,90%	11,38%	11,82%	17,46%	-
56-60 év (TS 045)	Fő	12,00	14,00	10,00	11,00	15,00	n.a.
	%	6,19%	8,97%	8,13%	10,00%	11,90%	-
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2,00	6,00	9,00	7,00	6,00	n.a.
	%	1,03%	3,85%	7,32%	6,36%	4,76%	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

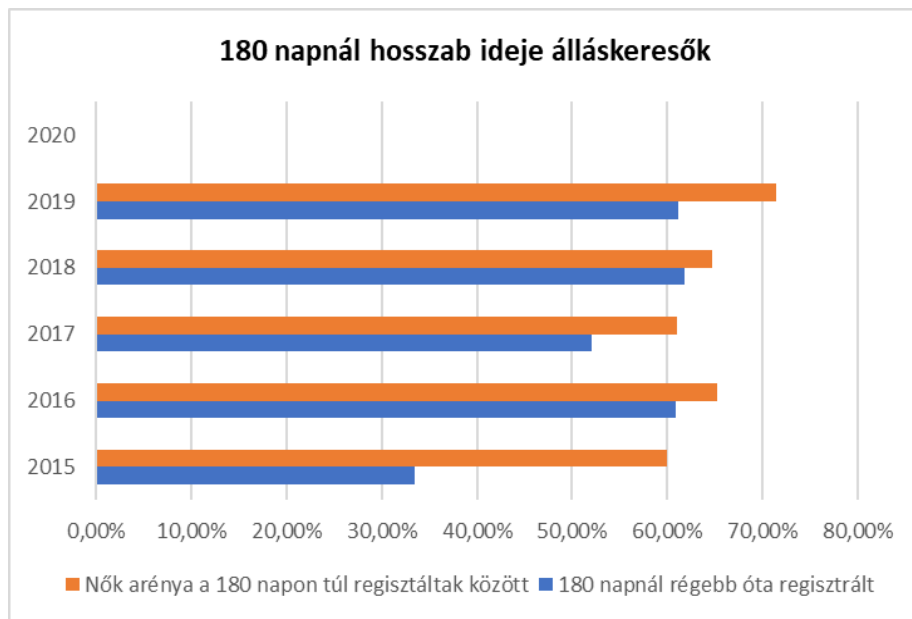
A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik a településen. Az álláskereső száma esetében korosztályokra bontva négy korcsoport kivételével a többi korcsoportnál csökkenés tapasztalható a 2015-ös kiinduló adathoz képest.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	33,51%	60,00%
2016	60,90%	65,26%
2017	52,03%	60,94%
2018	61,82%	64,71%
2019	61,11%	71,43%
2020	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adatokból jól látszik, hogy a tartós munkanélküli nők aránya magasabb, mint a férfiaké és növekszik. 2015-től növekvő arányt mutat a tartós munkanélküliek száma, mely jól mutatja, hogy bár a regisztrált munkanélküliek aránya csökkent a településen, továbbra is problémát okoz az állásnéküliek visszakkerülése a munkaerőpiacra. A nyilvántartott álláskeresők között a tartós munkanélküliek arányának növekedése láttatja, hogy többségük olyan, valamely munkaerőpiacon hátrányt okozó tényezővel bírhat, mely megléte tartósan akadályozza az elhelyezkedésben. Ilyen tényező lehet az idősebb kor, vagy az alacsony iskolai végzettség, illetve egyfajta alulmotiváltság a munkahely, a munka iránt.

A diagrammon látszik a tartós munkanélküliek számának emelkedése a településen 2015. évhez viszonyítva. 2016-2019. közötti időszakot vizsgálva megállapítható, hogy 2015. évhez képest állandó a tartós munkanélküliek aránya a településen. A települési önkormányzatnál és más szerveknél sem ennek okát jelenleg nem ismerik. A tartós munkanélküliség a településen azonban nem jár feltétlen jövedelem hiánnyal, mert a mezőgazdaságban többen egyszerűsített foglalkoztatásban, illetve "feketén" is dolgoznak (Forrás: önkormányzati tájékoztatás)

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

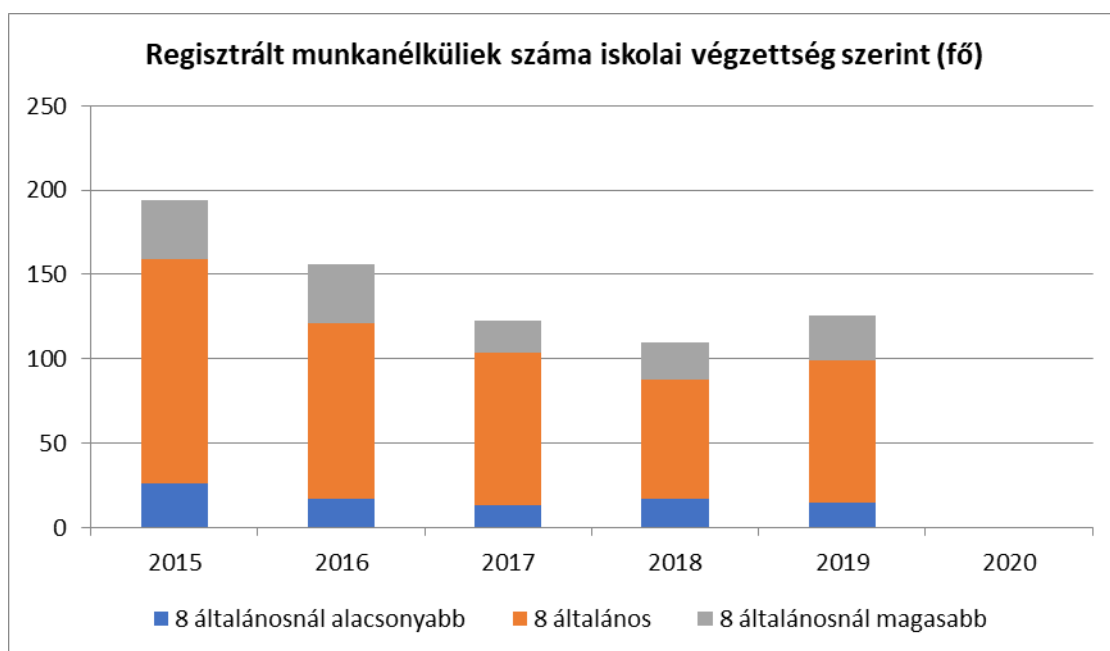
Egy településen az alap-, közép- esetleg felsőfokú oktatás léte és minősége nemcsak egy település, illetve térség gyermekeinek fejlődését befolyásolja, hanem hozzájárul a település népességmegtartó erejének növeléséhez mind a pedagógiai munka, mind az infrastrukturális tényezők, és az eszközellátottság tekintetében is. Adott település alap-, közép- és felsőfokú végzettséggel rendelkező népességének arányát mindez együttesen határozza meg, különösen akkor, amikor kiemelkedő tekintettel kell lenni a környezővárosok elszívó hatása által generált magas fiatalkori elvándorlásra. A népesség korösszetétele hasonló súllyal esik a latba egy település lakosságának iskolai képzettsége meghatározásakor, hiszen a fiatalabb korosztály aránya általában magasabb végzettséget is jelent. Halmajugra településen az oktatási adatok és demográfiai adatok vizsgálatából következtethetünk a lakosság jelentős részének alacsony iskolai végzettségére, illetve igaz csak csekély mértékű, de a korábbi évekhez viszonyítva magasabb arányú foglalkoztatására. Egyéb forrásból erre vonatkozóan nem volt feldolgozható adat.

Az iskolai végzettség, szakképzettség kiemelt szempontja a foglalkoztatásnak, mely mind a szegénység vizsgálatánál, mind a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemelésre kerül. A mai, rohamosan fejlődő világban a szakmák, munkakörök egyre erőteljesebben specifikálódnak, azok műveléséhez, betöltéséhez speciális iskolai végzettségek, szakképesítések szükségesek. Természetesen a munkaerőpiac bizonyos szegmensei továbbra is felszívják az alacsony iskolai végzettségű lakosok egy részét, azonban ezen munkakörök száma is véges, így megfelelő iskolai szakképesítés, végzettség hiánya egyértelműen hátrányt okoz a munkaerőpiacon való elhelyezkedésben.

Tábla:3.2.4.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	194	26	13,40%	133	68,56%	35	18,04%
2016	156	17	10,90%	104	66,67%	35	22,44%
2017	123	13	10,57%	91	73,98%	19	15,45%
2018	110	17	15,45%	71	64,55%	22	20,00%
2019	126	15	11,90%	84	66,67%	27	21,43%
2020	n.a.	n.a.	-	n.a.	-	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti adatok alapján elmondható, hogy 2015. évhez képest az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők elhelyezkedési esélye - ha kis mértékben is - de pozitív irányba változott. A munkanélküliek száma a vizsgált időszakban 2019-ig csökkent. Ezt indokolhatják a tanfolyamok adta átképzési lehetőségek is. Ami viszont érdekes, hogy a magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők száma nagyobb, mint az alacsony iskolai végzettségűeké. Indokolhatja az is, hogy a végzettség nélküliek kevesebb bérért is vállalnak munkát, mint a képzettek, akik a szakmájukban keresik a lehetőséget, amit megfelelő bérezésért vállalnak

- a) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

Az Önkormányzat közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatja az alacsony iskolai végzettségűeket is, mely személyek száma a település összlakosságához viszonyítva nem magas. Önkéntes munkavégzés is biztosított.

A közfoglalkoztatás egy, a munkaviszonytól elkülönülten kezelendő, állam által részben vagy egészben finanszírozott speciális jogviszony, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a hátrányos helyzetű álláskereső - kiemelten a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (a továbbiakban: FHT) jogosultak – átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény meghatározza, hogy közfoglalkoztatottként melyek azok a természetes személyek, akik foglalkoztathatók

A fent említett törvény taxatív felsorolja azt is, ki lehet közfoglalkoztató: A közfoglalkoztatási támogatások típusai:

- rövid időtartamú foglalkoztatás támogatása
- hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása
- országos közfoglalkoztatási program támogatása
- start munkaprogram támogatása
- közfoglalkoztatás mobilitását szolgáló támogatás

Vállalkozás részére foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (bérpótló juttatásban) részesülő személy foglalkoztatásához nyújtható támogatás

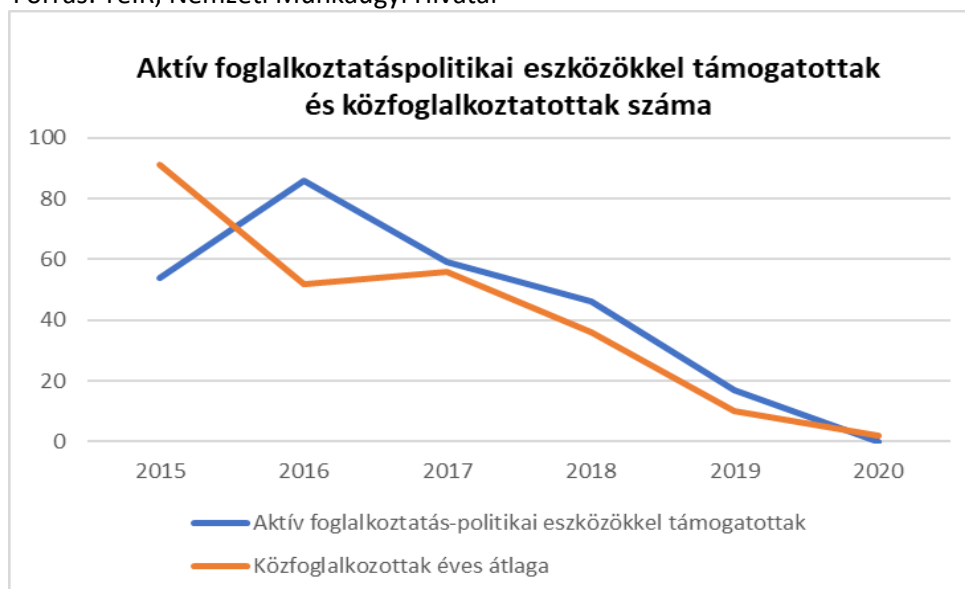
A közfoglalkoztatási jogviszony alapján a közfoglalkoztatott jogosultságot szerez társadalombiztosítási- és a nyugellátásra (táppénz, nyugdíj). Ennek megfelelően -a munkabérhez hasonlóan- a közfoglalkoztatási bér után is meg kell fizetni a munkáltatói terheket, valamint a közfoglalkoztatott bruttó béréből is levonásra kerülnek az adó- és járulék terhek.

Az önkormányzatok, mint közfoglalkoztatók esetében a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás keretében, más foglalkoztatóknál az országos közfoglalkoztatási programokhoz kapcsolódóan a közfoglalkoztatók igényei szerint indultak szakmai képzések, amelyek - a képzés jellegétől függően- tanúsítvány vagy OKJ-s bizonyítvány megszerzésével zárultak. A képzéseknek kettős célja volt, ezek jelenleg is kiemelten fontosak: a foglalkoztatók már meglévő dolgozóikat is támogathatják azzal, hogy munkájuk elvégzéséhez szükséges szakképesítés megszerzéséhez segítik őket, de az alacsony iskolai végzettségű álláskereső beiskolázására önálló programok is indulnak. Az elérni kívánt eredmény mindkét esetben az, hogy az új szakképesítéssel a dolgozók (re)integrálódjanak az elsődleges munkaerőpiacra.

Tábla: 3.2.5.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	54	91
2016	86	52
2017	59	56
2018	46	36
2019	17	10
2020	n.a.	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- b) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A foglalkoztatási nehézségek különösen a hátrányos helyzetű/halmozottan hátrányos helyzetű lakosság körében jelentkeznek. Az önkormányzat épp ezért külön figyelmet szentel az e területeken kumulálódó munkaerő-piaci problémák megszüntetésére, melynek keretében az alábbi területekre igyekszik kiterjeszteni tevékenységét:

- azon vállalatok felmérése (a faluban és a környező településeken), melyek alacsony végzettségűeket képesek foglalkoztatni; Apollo Tyres - abroncsgyártó, Procter & Gamble cég számára munkaerő kölcsönző cégek betanított összeszerelő munkára, Trenkwalder Kft, Adecco Kft, Mátrai Erőmű Zrt-hez tartozó cégek. (A cégek arra vonatkozóan, hogy mely településekről, hány fő munkavállaló dolgozik a rendszerükben, nem szolgáltat(hat)nak adatot adatvédelmi okokból. A települési önkormányzat sem vezet nyilvántartást arról, hogy településekről hány embert foglalkoztatnak)
- a munkaerőhiánnyal küzdő, keresett szakmák felmérése; (abroncsgyártó, betanított munkák, hegesztő, nehézgép-kezelő)

- halmozottan hátrányos helyzetűek foglalkoztatásának ösztönzése képzési programok támogatásával (targoncavezető, kéz-és körömápoló képzés támogatása volt jellemző az utóbbi években);
- vállalkozások betelepülésének ösztönzése, melyek alacsony iskolázottságúak foglalkoztatására is képesek.

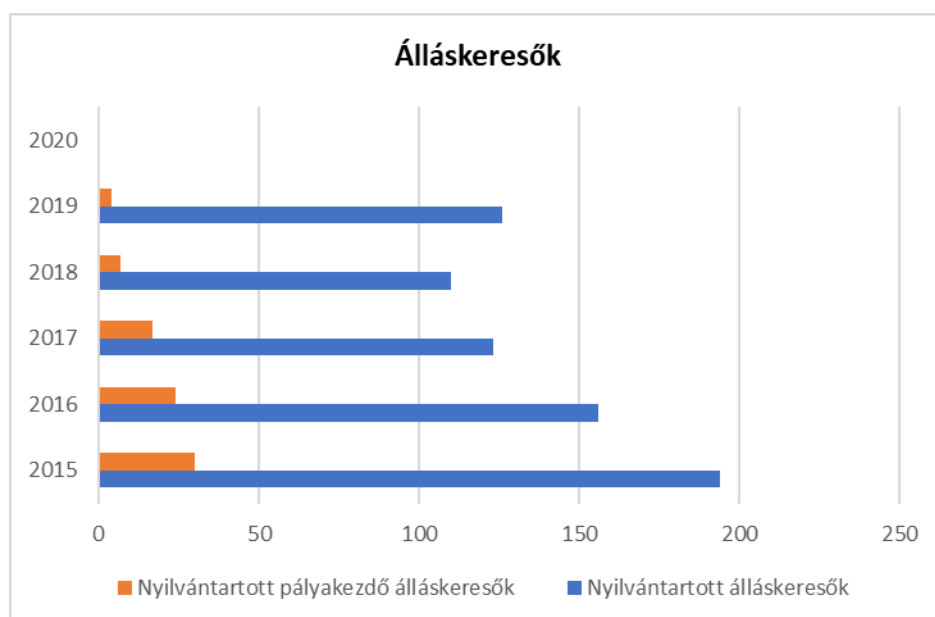
c) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A fiatalok foglalkoztatását az Önkormányzat segíteni kívánja munkatapasztalat szerzésével, pályázatokat nyújt be annak érdekében, hogy foglalkoztathassák az iskolából kikerülő, szakképzett fiatalokat. De mindenekelőtt törekszik arra, hogy ösztönözze az általánosiskolai oktatásból kikerülő fiatalokat valamilyen elsősorban szakmát nyújtó - képzések igénybevételére. Kis település révén ezt nehezen tudjuk megoldani, de helyben a család és gyermekjóléti szolgálat tájékoztatást ad a lehetőségekről.

Tábla:3.2.6.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2015	194	30
2016	156	24
2017	123	17
2018	110	7
2019	126	4
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.6. táblázatban látható, hogy a vizsgált időszakban a pályakezdő, 18-29 éves fiatalok között az álláskeresők arányában csökkenés figyelhető meg. A pályakezdők elhelyezkedési esélye 2015 évhez képest nagymértékben javult. Gyöngyösön és a környékén számos gyár, vállalkozás létesült, így pályakezdők könnyedén találnak állást.

- d) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A kapcsolatot a munkanélküliek és Munkaadók között a Heves Megyei Kormányhivatal Gyöngyösi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya látja el a településen. A munkaközvetítés mellett képzéseket, átképzéseket, tanfolyamokat is szerveznek, de jelentős szerepük van a közmunka programban is. Az IOSZIA képzőintézmény számos lehetőséget biztosít a felnőttképzésre, a munkanélküliek képzésére, melyet az Önkormányzat és közintézményei folyamatosan és rendszeresen közzétesznek, így ezek a képzések minden esetben meghirdetésre kerülnek a településen.

- e) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az Önkormányzat saját fenntartású intézményeiben (óvoda, Polgármesteri Hivatal, Egészségház, Könyvtár lehetőség szerint helyi lakosokat alkalmaz, a végzettséget nem igénylő munkakörökben is, mint pl.: takarító, karbantartó.

- f) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkoztatás területén helyi szinten hátrányos megkülönböztetés nem figyelhető meg, inkább pozitív diszkriminációt alkalmaz a helyi lakosok javára.

- g) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A településen az általános iskola ad lehetőséget a gyermekek számára számítástechnikai ismeretek elsajátítására.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Magyarországon a szociális ellátórendszert három szereplő biztosítja: az állam, az önkormányzatok, valamint a civil szektor és az egyház. Működésüket törvények és a törvényekhez kapcsolódó kormányrendeletek, ágazati rendeletek, helyi rendeletek határozzák meg. Az önkormányzatok számára az Szt. és az Ötv. írják elő, hogy mely ellátási formákat biztosítsák, valamint a képviselő testületek határozata alapján költségvetésük terhére melyeket vállaljanak fel. Ezeket az önkormányzatok saját helyi rendeleteikkel szabályozzák. Ennek értelmében Halmajugra önkormányzata biztosítja a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993.évi III. törvényben meghatározott rendszeres segélyeket, támogatásokat, valamint az eseti segélyeket aktív korúak ellátásaként: foglalkoztatást helyettesítő támogatást, rendszeres ellátást a Járási Hivatal állapítja meg

A települési támogatásokat a Képviselő-testület állapítja meg, melyben a döntési hatáskört egyes esetekben a polgármesterre ruházta át.

Települési támogatás formái:

- ápolási támogatás,
- lakhatási -és lakbér támogatás (=lakásfenntartási támogatás),
- gyógyszer-támogatás
- temetési támogatás
- babakelengye támogatás
- rendkívüli települési támogatás
- továbbtanulási támogatás;
- tüzelő támogatás

Összességében elmondható, hogy Halmajugra Községi Önkormányzat széles spektrumon keresztül biztosítja lakosai számára a természetben nyújtható szociális gyermekjóléti ellátásokat, valamennyi, jogszabályban feladatellátási kötelezettséggel jelölt feladatot biztosítja; és azon túlmenően gondoskodik más szolgáltatások elérhetőségéről is a társulások által.

Aktív korúak ellátása

Foglalkoztatást helyettesítő támogatás {FHT}

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás, feltéve, hogy saját maga és családja megélhetése más módon nem biztosított. Akkor nem biztosított a megélhetés, ha a családnak az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségnyugdíj mindenkori legkisebb összegének (2018-ban 28.500.- Ft.) 90 %-át és vagyona nincs. Az ellátás havi összege 25.600.- Ft. A támogatásra való jogosultságot évente felül kell vizsgálni. A jogosultság fennállása alatt minden támogatottnak legalább 30 nap jogviszonyt kell létesítenie, olyan módon, hogy az igazolható legyen a felülvizsgálatkor. Erre több módon nyílik lehetősége az ellátottnak: nyílt munkaerőpiacon folytat keresőtevékenységet, egyszerűsített foglalkoztatottként létesít munkaviszonyt, háztartási munkát folytat, munkaerő-piaci programban vesz részt, közérdekű önkéntes tevékenységet végez, vagy közfoglalkoztatásban vesz részt.

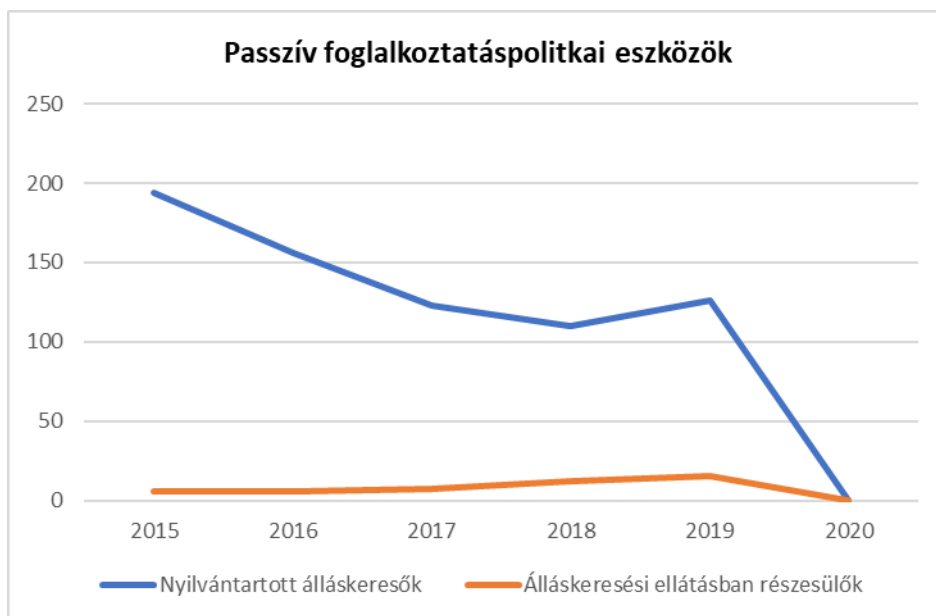
A munkavégzés ideje alatt az FHT-t nem folyósítják, de a közfoglalkoztatott személy aktív korúak ellátására való jogosultsága fennáll. Felülvizsgálat során, aki a 30 nap jogviszonyt nem tudja igazolni, annak az FHT-ra való jogosultsága megszűnik. Ismételten támogatás csak akkor állapítható meg - az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén-, ha a jogosultság megszüntetésének időpontját követően ismételten teljesíti a szociális törvényben foglalt feltételek valamelyikét. A jogosultság megszüntetését megelőzően teljesített együttműködés a megelőző együttműködés időtartamának számításánál nem vehető figyelembe.

Az FHT-ra jogosult személy köteles a munkaügyi kirendeltséggel együttműködni és közfoglalkoztatásban részt venni. A közfoglalkoztatásra határozott idejű munkaviszonyt kell létesíteni.

Tábla:3.3.1.; 3.3.2.; 3.3.3.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	194	23,54%	6	3,09%
2016	156	18,46%	6	3,85%
2017	123	14,93%	7	5,69%
2018	110	13,40%	12	10,91%
2019	126	15,29%	15	11,90%
2020	n.a.	-	n.a.	-

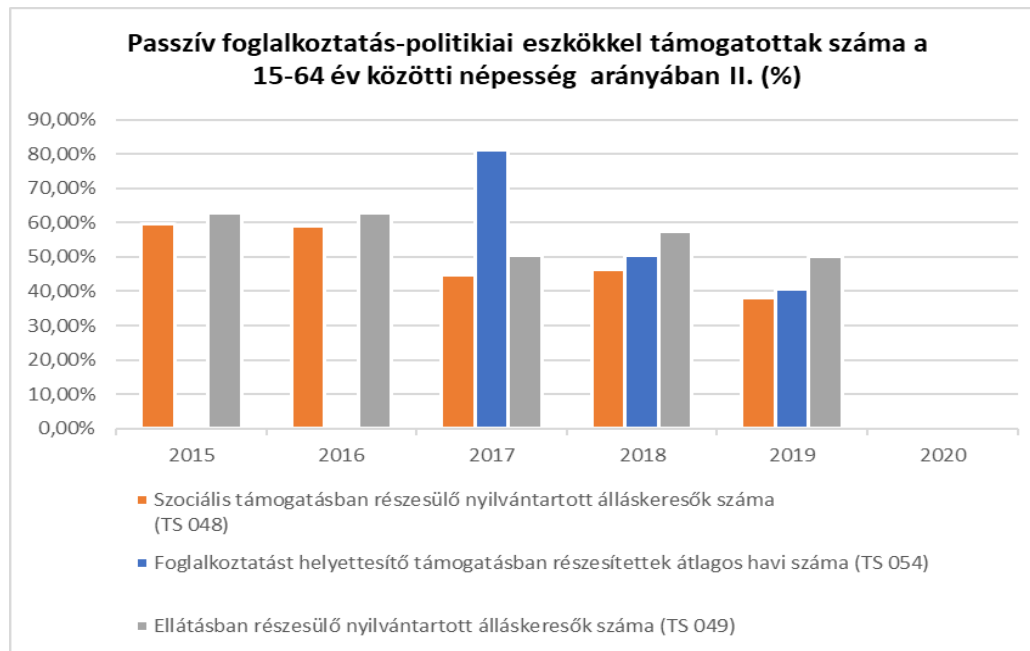
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.			
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)	Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)	Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)

	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	116	59,79%	n.a.	-	122	62,89%
2016	92	58,97%	n.a.	-	98	62,82%
2017	55	44,72%	100	81,07%	62	50,41%
2018	51	46,36%	56	50,60%	63	57,27%
2019	48	38,10%	51	40,61%	63	50,00%
2020	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti két táblázatból megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskeresők létszámához képest alacsony azoknak a száma, akik valamilyen álláskeresési támogatásban részesülnek. Kérdéses, hogy milyen forrásból fedezik napi megélhetésüket a támogatásból kimaradt vagy nem regisztrált munkanélküliek.

Munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az 1991.évi IV. törvényt a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról és a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskeresők támogatásának biztosítása érdekében alkotta az Országgyűlés.

Az Ft-ben meghatározott feltételek fennállása esetén az állami foglalkoztatási szerv különféle támogatásokat (pénzbeli) és szolgáltatásokat nyújt az álláskeresőknek.

Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások:

- munkaerő-piaci és foglalkozási információ nyújtása,

- b) munka, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térségi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

Munkáltatók részére nyújtott támogatás

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. tv. 16.§, a 6/1996. (VII. 16.) MÜM rendelet 11. §, az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 87. és 88. cikke alkalmazásában a támogatások bizonyos fajtáinak a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló 2008.augusztus 6-i800/2008/EK bizottsági rendelet szabályozza a foglalkoztatás bővítését szolgáló bértámogatás nyújtásának feltételeit.

Rendszeres szociális segély

Rendszeres szociális segélyre lehet jogosult, aki egészségkárosodott, vagy aki a rá irányadó nyugdíjkorhatárt öt éven belül betölti, vagy aki az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételeknek megfelel, (pl. krónikus betegség), vagy 14 év alatti gyermeket nevel és a településen nincs biztosítva a gyermek napközbeni ellátása. A Járási Hivatal hatáskörébe tartozik, mint aktív korú ellátás.

Akik semmilyen ellátásra nem jogosultak, és az egészségkárosodás mértéke a 37%-ot meghaladja, valamint 50 év feletti, azok az önkormányzattól 20 ezer Ft/hó segélyt kapnak a helyi rendelet alapján.

A táblázat adatsora azt jelzi, hogy a településen a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen. A táblázatban szereplő számok a tárgyév december 31-én támogatásba n részesülők számát mutatják.

Közfoglalkoztatásban csak a kirendeltség által közvetített álláskeresők, elsősorban FHT-ra jogosult személyek foglalkoztathatók, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelem bevétele nélkül kötelesek elfogadni, emellett az önkormányzat rendeletben előírhatja jogosultsági feltételként, hogy a juttatásban részesülő a lakókörnyezetét tartsa rendben.

A területhez tartozó ügyintézés, feladatellátást a Polgármesteri Hivatal biztosítja, a halmajugrai munkanélkülieket a Gyöngyösi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya tartja nyilván.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2015	n.a.

2016	n.a.
2017	5
2018	5
2019	4
2020	n.a.

Forrás: TelR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

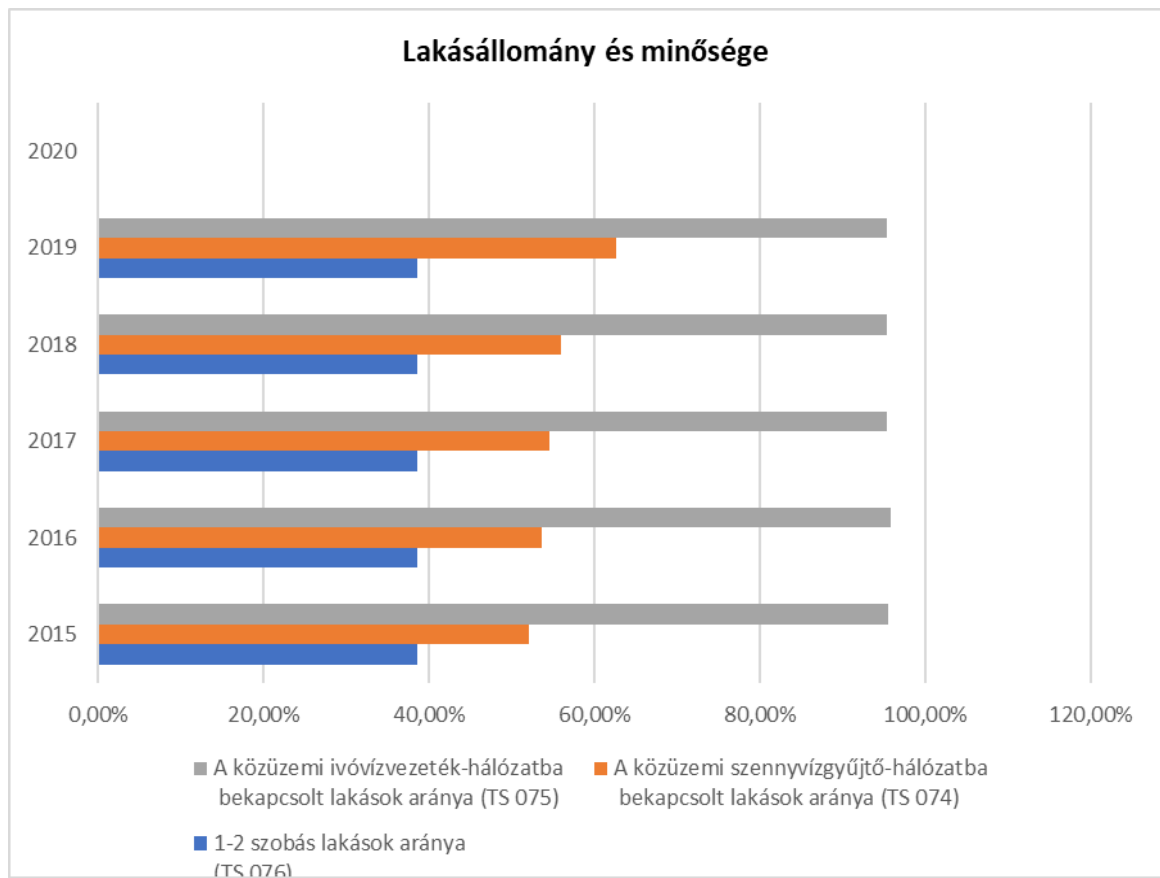
E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Tábla:3.4.1.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2015	446	n.a.	n.a.	38,57%	52,02%	95,52%
2016	445	n.a.	n.a.	38,65%	53,71%	95,73%
2017	445	n.a.	n.a.	38,65%	54,61%	95,28%

2018	445	n.a.	n.a.	38,65%	55,96%	95,28%
2019	445	n.a.	n.a.	38,65%	62,70%	95,28%
2020	n.a.	n.a.	n.a.	-	-	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Az önkormányzatnak jelenleg nincs szociális bérlakása.

A településen a lakások szinte kizárólagosan saját tulajdonban vannak. Halmajugrán 445 db lakás található, ebből az alacsony komfortfokozatú lakások aránya kb. 20%.

A csatornázottság a településen 100%. A nyomott kivitelezésű szennyvízmű hálózat a villamos ellátás szociális problémái miatt (pl. kikapcsolt fogyasztók, üres, felhagyott ingatlanok stb.) viszont kb. 70%-os kihasználtságon üzemel településszinten.

- a) bérlakás-állomány
nem releváns

Tábla:3.4.2. opcionális

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány **opcionális (önkormányzati adatok)**

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2015	446	0	0	0	0	0	0
2016	445	0	0	0	0	0	0
2017	445	0	0	0	0	0	0
2018	445	0	0	0	0	0	0
2019	445	0	0	0	0	0	0
2020	n.a.	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

Egy esetben a fentiekbenismerttetett okok miatt és módon.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nem releváns

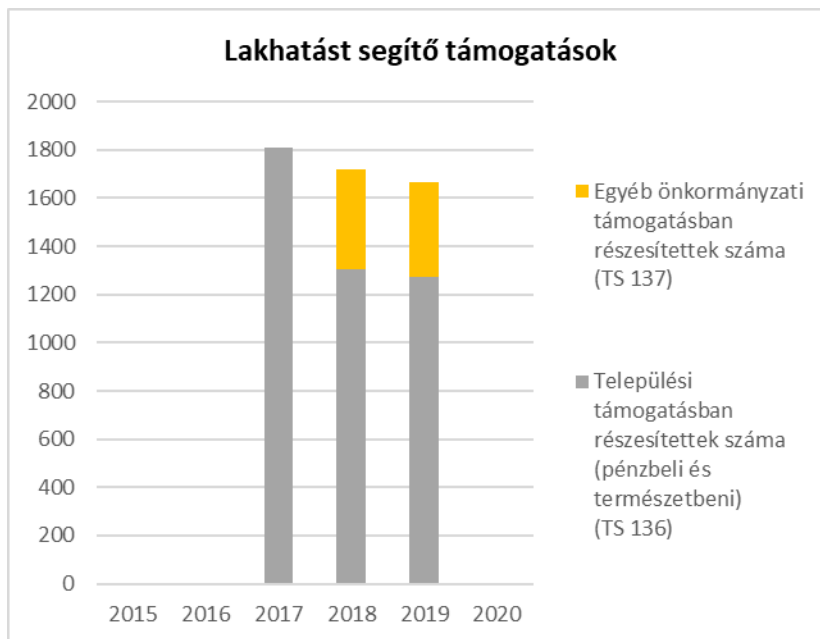
e) lakhatást segítő támogatások

Hajléktalanság Halmajugrán nem jellemző, amennyiben mégis megjelenne, a hajléktalanok ellátása biztosított a Hajléktalanok Gondozóháza keretén belül Gyöngyös városban. A lakhatást segítő támogatások közül lakásfenntartási támogatásban részesültek számát az alábbi táblázat tartalmazza:

Tábla:3.4.3.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	1811	n.a.
2018	1304	416
2019	1275	393
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen a lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma csak kis mértékben csökken, illetve stagnál. Az adósságsökkentési támogatás rendszere megváltozott, így 2016. évtől nem releváns.

f) eladósodottság

Arról, hogy szám szerint hány háztartásban kapcsolták ki az áramot tartozás miatt, adattal nem rendelkezünk, de jó néhány család esetében halmozódott fel közüzemi tartozás. Jellemző még a hitelek felvétele, mely miatt sok család kilátástalan helyzetbe került. Régen adósságkezelési szolgáltatás igénybevételének biztosításával segített az önkormányzat ezen, ma már erre nincs mód a jogszabályi változás és forráshiány miatt.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Az életminőség jelentős elemét képezik a lakhatás körülményei, melyek szoros összefüggést mutatnak a lakosság jövedelmi helyzetével és igény szintjével. Településünkön nem megfelelő lakhatási feltétellel, veszélyeztetett elő személy, és közterületen elő hajléktalan személy, az önkormányzat nyilvántartásában nincs. Az időskorúak lakhatási helyzete a települési viszonylatban kielégítőnek mondható. A településen működő intézmények épületeinek állapotára jellemzően az átlagosnál jobb jelző adható: akadálymentes, korszerű közintézményekben vehetik igénybe a lakosok helyben a szolgáltatásokat. Hálózati vízvezeték a lakások 100%-ában van.

Halmajugrán 440 db lakás található, ebből az alacsony komfortfokozatú lakások aránya közel 50%. A lakások 43%-a 1960 előtt, 45%-a 1960 és 1990 között, 12%-a 1990 után épült. Az elmúlt

évtizedben több avult állagú házat elbontottak. A lakások 52%-a 80 m²-nél nagyobb, 57%-a 3 vagy annál több szobás. Hálózati vízvezeték a lakások 84%-ában, vezetékes gázellátás 71,5%-ában van. A szennyvízelvezetés és tisztítás a településen jelenleg próbaüzem módban működik.

A „Romatelepen élők lakhatási és szociális integrációs modellprogramja” című pályázat keretében a Petőfi és az Árpád utcában élők életkörülményeinek javítására részletes koncepciót dolgozott ki az önkormányzat.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep / szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

nem releváns

- b) a telepen, / szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

nem releváns

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

nem releváns

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.) önkormányzatok számára kötelező feladatként előírja az egészségügyi alapellátásról való gondoskodást.

Ennek keretében a

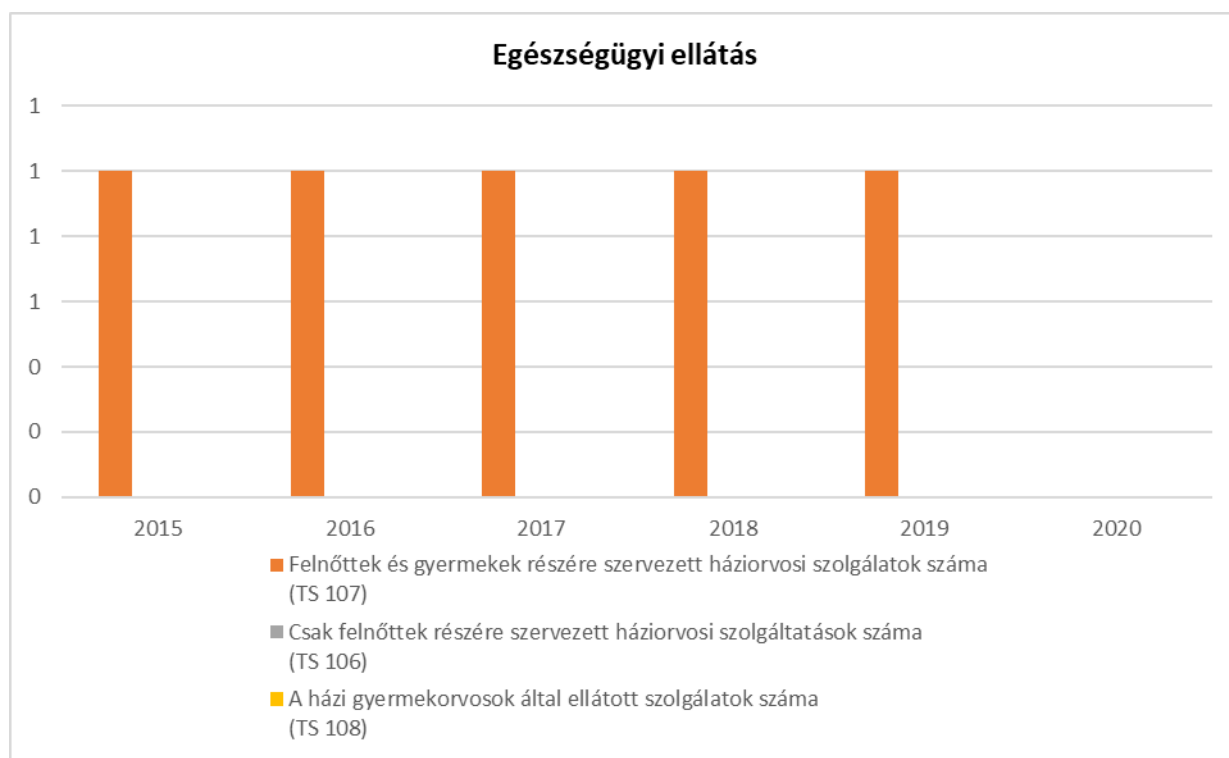
- háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátást;
- fogorvosi alapellátást;
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátást;
- védőnői ellátást;
- iskola-egészségügyi ellátást kötelező biztosítani.

Halmajugra lakosságának egészségügyi ellátásáról 1 háziorvos és 1 fogorvos gondoskodik, házi gyermekorvos nem rendel a településen. A lakosság gyógyszerekkel és gyógyászati segédeszközökkel való ellátását 1 gyógyszertár biztosítja. A kistérségi jelentőségű Központi Orvosi Ügyelet székhelye Gyöngyösön található. Szintén a térségközpontban található a szakrendelő, a kórház. A város 8 km-re van Halmajugra településtől.

Tábla:3.6.1.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	1	n.a.	n.a.	1	134	n.a.
2016	1	n.a.	n.a.	1	105	n.a.
2017	1	n.a.	n.a.	1	n.a.	10
2018	1	n.a.	n.a.	1	n.a.	10
2019	1	n.a.	n.a.	1	n.a.	6
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Halmajugra Község Önkormányzata, érzékelve a településen meglévő egészségügyi szolgáltatásban rejlő problémákat - 2005. évben előkészítette és 2007-2008. évben megépítette S06 m2 alapterületű egészségházat. Az épület átadása 2008-ben megtörtént. A beruházás az

önkormányzat 1/1 tulajdoni arányban lévő, Halmajugra Kossuth út 173. sz. alatti 265. Hrsz ú ingatlanon valósult meg. Az épületben kialakításra került a háziorvosi rendeld, ami alkalmas az alacsony eszközigeny a szakorvosi ellátásra (szemészet, nőgyógyászat, gyermekgyógyászat), fogorvosi ellátásra, védőnői szolgálatra, gyógyszerhárral.

Az egy háziorvosra jutó lakosok száma közel megfelel a rég ós átlagának, ami a nemzetközileg elfogadott ideális 1300 lakos/orvos aránynak megfelel. A lakosság egészségügyi állapota nem megfelelő, ami elsősorban a hátrányos helyzetükre és roma származásukra vezethető vissza. A romák körében gyakoribbak a krónikus megbetegedések. Ez nagyrészt annak tudható be, hogy többen egészségtelen, vizes, sötét, alacsony komfortfokozatú lakásban laknak, ahol a társadalomban átlagos higiéniai normák nehezen képzelhetők el, s már a zsúfoltság miatt is fokozottabb a fertőzésveszély. Magasabb a csecsemőhalandóság, a születéskor várható élettartam pedig, a halandósági mutatók javulása ellenére is, 9-10 évvel kevesebb az országos átlagnál.

A településen biztosított a család- és nővédelmi tanácsadás.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi, kora gyermekkori kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított

A védőnői szolgálat által biztosított kora gyermekkori szűrésekhez valamennyi, a településen tartózkodó gyermek hozzáfér, mindenki számára biztosított.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Gyöngyösi rendelőintézet, Gyöngyösi, Hatvani kórház, illetve a kijelölt megyei kórház.

A fejlesztő ellátásokhoz a védőnő segítségével a rászorulóknak hozzáférnek, a helyi védőnők megkeresik a megfelelő Intézményt, és időpontot egyeztetnek. Korai fejlesztés Gyöngyösön, a Visonta úti bölcsődében elérhető.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetés keretein belül étkező gyermekek, felnőttek, szociális és gyermekvédelmi ellátásban részesülők számára egyaránt fontos, hogy az általuk elfogyasztott ételek megfelelő minőségben és mennyiségben kerüljenek a település összes intézményébe.

Az étrendek összeállításánál alapvető szempont, hogy az adott korcsoport számára javasolt energia, fehérje, szénhidrát, zsír, vitamin, ásványi anyag és élelmi rost bevitel teljesítése. További szempont, hogy az étrend összeállítása során az egészségmegőrző és betegségmegelőző táplálkozás szemléletének érvényesülése, a változatosság, az idényszerűség és a korszerűség, mind a felhasznált nyersanyagok, mind az alkalmazott konyhatechnológiai eljárások esetében.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az Önkormányzatnak kiemelt feladata, hogy törődjön polgárai testi- lelki egészségével. A felmérések szerint ugyanis a felnőttek nem egészen 20%-a, míg a fiataloknak ennél is kisebb százaléka mozog rendszeresen. A mozgásszegény életmód következtében a fiatalok 30-40%-a gerincferdüléses, 20%-a túlsúlyos, elhízott. Már a fiatalok között sokan vérnyomás problémákkal és cukorbetegséggel küzdenek, de a drogfogyasztás is megnégyszereződött az elmúlt néhány évben. A felmérések kimutatták, hogy a fiatalok fizikai terhelhetősége rendkívül alacsony.

Ezen az állapoton akart változtatni Magyarország Kormánya, amikor megalkotta azt a jogszabályi háttérrel, amely a mindennapos testnevelés bevezetését célozza. A 2012. szeptember elsején hatályba lépett köznevelési törvény felmenő rendszerben bevezette a Nemzeti Együttműködés Programjában is felvázolt mindennapos testnevelést.

2017. évben az Önkormányzat megalkotta és elfogadta a település Sportfejlesztési Konceptióját, mely szerint a sportolnak jelentős helye és szerepe van a köz. ég életében, különös tekintettel az alábbi területekre:

- az egészségmegőrzésben és a rehabilitáció során, a szabadidő hasznos és kulturált eltöltésében,
- a személyiségfejlesztésben,
- a mozgáskultúra javításában,
- a nemzeti tudat megerősítésében,
- a közösségi magatartás és ezek formáinak kialakításában, a nemzetközi kapcsolatok ápolása, fejlesztése során,
- a példamutatásban és szolidaritás fejlesztésében,
- a szórakozás és szórakoztatás területén.

A településen Sportegyesület 2015 óta tevékenykedik. Fő tevékenysége a labdarúgás.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatásokhoz helyben a település valamennyi lakosa hozzáférhet az alábbi szolgáltatások terén:

- szociális étkeztetés; házi segítségnyújtás, családsegítés, gyermekjóléti szolgálat, gyermekjóléti központ szolgáltatásai (kapcsolatügyelet, pszichológiai és jogi tanácsadás, készenléti szolgálat), az óvodai és iskolaiszociális segítő tevékenység támogató szolgáltatás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

Családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás keretében a településen a családgondozó akadálymentesített külön irodában fogadja az ügyfeleket a Könyvtár épületében. Internet hozzáférés az információk naprakész áramoltatása érdekében biztosított, telefonos ügyintézés lehetősége és fénymásolás megoldott.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A pozitív diszkrimináció az alacsony jövedelmű rétegre vonatkozik, ők vehetik igénybe a pénzbeli

és természetbeni ellátásokat.

Tábla:3.6.2.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2015	0
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	200
2021	400
2022	700

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

A település életének fontos közösségi színtere a közművelődés, hagyományok ápolása, természeti, művészeti értékek kihasználása. A közművelődési és kulturális ellátások hozzáférhetőségének további biztosítása, támogatása a jövőben is fontos feladat.

Halmajugra község közművelődési és nyilvános könyvtári ellátását a Kossuth út 158. szám alatt található közösségi ház biztosítja. Itt működik a Cigány Kisebbségi Önkormányzat irodája is. A művelődési házban nagyterem, klubhelyiségek, könyvtár és kiszolgálóhelyiségek találhatók. A tervezett fejlesztésekhez, programokhoz további helyiségek szükségesek. A településen tanodai program elérésére is van lehetőség az Együtt Halmajugráért Roma Magyar Egyesületnek köszönhetően, mely programnak Jó tapasztalatai vannak az elmúlt években a közösségi rendezvények és a prevenciók tevékenységei által.

Tábla:3.7.1.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2018)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	n.a.	1728	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Etnikai konfliktusok a település összetételéből fakadóan nem fordult elő, de a Család- és Gyermejkölési Szolgálat, valamint a Család -és Gyermejkölési Központ szakemberei között mediátori végzettséggel rendelkeznek, így szükség esetén a konfliktusok megoldásába bevonhatók.

- c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A település lakosainak összetételéből kifolyólag nem jellemző, inkább ők az adományozottak. Önkéntes munka nem jellemző a településen

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;
- e) helyi lakossági önszerveződések.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Az együttműködés napi szintű, valamennyi programban a roma önkormányzat képviselteti magát és aktívan részt vesz. Az együttműködés korrekt és építő jellegű.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Halmajugra településen a szórtan élő népesség aránya ma meghaladja a 65 % ot, míg 10 éve 45,6%,20 éve 18,6% volt. A növekedés nemcsak a magasszületésszámnak, hanem a pozitív bevándorlási indexnek is köszönhető, amit a viszonylag magas szociális kiadások fedezettsége indukál.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Foglalkoztatottsági mutatók tekintetében a férfiaknál növekedés tapasztalható	Az önkormányzat prevenciós céllal közösségi, kiscsoportos ismeretterjesztő programokat szervez, ahol szemléletformálás és más, a munkával összefüggő alternatívák megismertetése (pl. a térség régi/új gazdasági szereplőinek meghívása, cégek látogatásának, bemutatásának megszervezése)
Szükséges egy esélyegyenlőségi munkatárs alkalmazása	Az önkormányzatnál esélyegyenlőségi feladatokra kijelölt és ezen a területeken ismeretekkel rendelkező munkatárs alkalmazása (felsőfokú szociális végzettségű szakember munkakörében kibővült feladatellátása), aki részt vesz a romák és más hátrányos helyzetű csoportok esélyegyenlőségének hatékony elősegítése érdekében az önkormányzati döntések előkészítésében és végrehajtásában.
Prevenációs egészségvédelmi előadások, programok hiánya	A CSSK-GYJSZ, aroma kisebbségi Önkormányzat, a tanoda, a védőnő és a háziorvos együttműködésével tájékoztató fórumok tartása a szűrővizsgálatok fontosságáról
A lakossági adósságállomány újra termelődése, adósságcsapda, pénzgazdálkodási hiányosságok, Lakásfenntartási támogatásra szorulóak száma stagnál	A lakások életminőségének folyamatos vizsgálata, szükséglet alapú szolgáltatások szervezése. Települési támogatási rendszer fenntartása, tovább működtetése
Emelkedett az iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma	Tanulást ösztönző programok, ösztöndíjak, támogatások Felnőttképzési programok a 8. általános iskolai végzettség megszerzésére
Hátrányos helyzetek generációkon keresztül öröklődése	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások biztosítása, bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. Törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A gyerekszegénység egyik kiemelt oka a szülők munkanélkülisége. A szegény gyermekek 60%-a inaktív, illetve alacsony munka intenzitású családokban él. A társadalmi juttatások szegénység csökkentő hatását tekintve uniós összehasonlításban igen jól áll Magyarország. A pénzbeli juttatásoknak Magyarországon jelentős jövedelmkiegészítő hatásuk van. Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. A településen az óvod önkormányzati fenntartású, az általános iskola a Hatvani Tankerület fenntartásában működik.

Az intézmények szoros és napi kapcsolatban állnak egymással, nagy figyelmet fordítanak az óvoda-iskola átmenetre. Figyelembe véve a 3-14 éves korúak szociokulturális hátterét, hátrányos helyzetük halmozott voltát és a területen megjelenő speciális igényeket, az önkormányzat gazdasági helyzetéhez mérten mindig érzékenyen reagál a szükségletekre és folyamatosan fejleszti, bővíti intézményeit, akkor is, ha nem a fenntartásában működik.

Tábla: 4.1.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	665	711	1376	48,33%	51,67%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			74	5,38%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	149	170	319	10,83%	12,35%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	40	29	69	2,91%	2,11%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

Veszélyeztetettség: olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A Család és gyermekjóléti Szolgálat ebben az esetben alapellátás keretében gondozza a gyermeket, amely tevékenység során a veszélyeztetettség indokait igyekszik megszüntetni.

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés.

A kialakult veszélyeztettség megszüntetése érdekében a gyermekek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a Család-és Gyermekjóléti Központ javaslatára a Járási Hivatal Gyámügyi és Igazságügyi Osztálya (gyámhivatal) a gyermeket védelembe veszi.

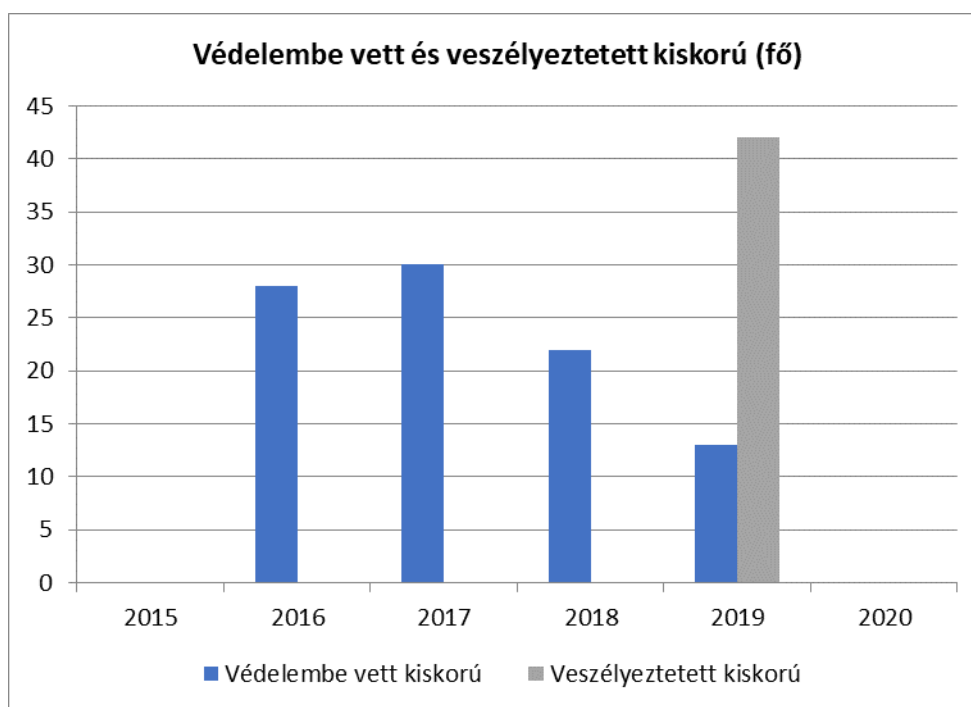
A gyermekek védelmét:

- pénzübeli és természetbeni ellátások,
- személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások,
- személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások,
- gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatóságiintézkedések,
- az ellátások, intézkedések megtételének ellenőrzése, adatok kezelése szolgálja.

Tábla:4.1.1.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	28	n.a.
2017	30	n.a.
2018	22	n.a.
2019	13	42
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A védelembe vétel okai: nagy számú igazolatlan hiányzás, szülők közötti konfliktusos viszony, szülői elhanyagolás, prostitúció gyanúja.

A veszélyeztetettség okai: magatartási, kapcsolati, anyagi jellegű problémák. Lakhatási problémák miatt nem volt szükség intézkedésre.

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a

gyermekvédelem területén. Az éves gyermekvédelmi rendszer működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztetettség okokat figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettségítényezők halmozottan jelentkeznek.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint a legtöbb esetben szülői elhanyagolás az elsődleges oka a gyermek veszélyeztetésének.

A fenti táblázat adataiból látható, hogy a településen az elmúlt öt évben a védelembe vett gyermekek száma és a veszélyeztetett gyermekek száma is emelkedett. A környezet és a szakemberek odafigyelése, a jelzőrendszer azonnali, több lábbon álló működésének szinten tartása, javítása elengedhetetlen.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása 2006. január 1. napjától jegyzői hatáskör. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a törvényben meghatározott normatív kedvezményekre.

Jogosultak köre: A jogosultságot akkor lehet megállapítani, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi lovcdelem összege nem haladta meg

- az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át (2016. évben 37.050. Ft-ot)
- ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza (2016. évben 39.900 Ft), vagy
- ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos,
- a gyermek nagykorúvá válása után is jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha nappalioktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappalitagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be, és a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult. (Nagykorúgyermekjogosultságát házasságkötése esetén az új családban felül kell vizsgálni.)

A vagyoni helyzet vizsgálata kiterjed a közös háztartásban élő közeli hozzátartozók vagyonára.

A jövedelemszámításnál irányadó időszak: rendszeres jövedelem esetén kérelem benyújtását megelőző hónap, nem rendszeres jövedelem esetén megelőző egy év átlaga.

Jogosultak továbbá Gyvt. 20/A. §-ában meghatározott egyszeri támogatásra, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus -jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel, tárgyév november -jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra készétel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény eseti támogatás összege 6600. Ft gyermekenként. Az állam 100%-ban biztosította a támogatást. Emellett ingyenes tankönyvellátásban és étkezésben is részesülnek a rászoruló gyermekek.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról • önkéntes nyilatkozata alapján megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alacsony fokú Iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor aktív korúak ellátására Jogosult vagy a rendszeres

gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

e) a gyermek elégtelenlakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

a, az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre Jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b, a nevelésbe vett gyermek,

c, az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói, vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

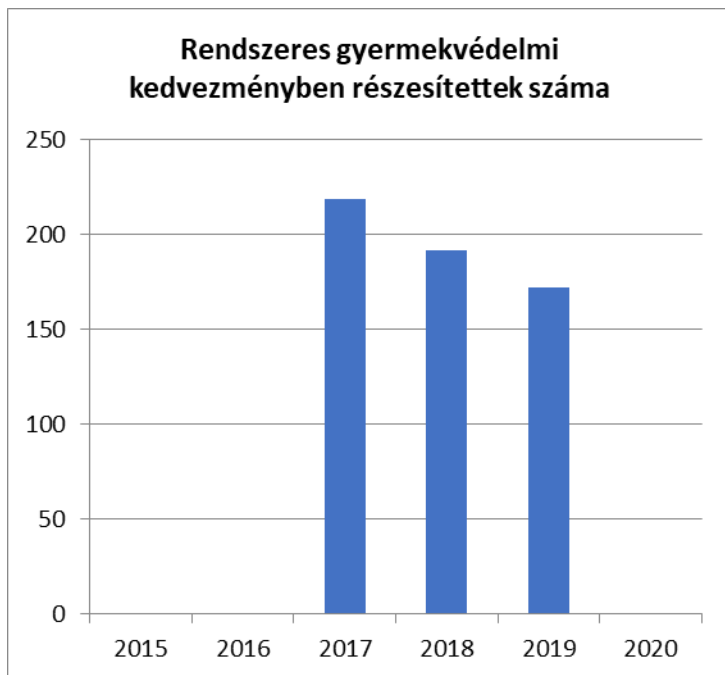
A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg, kérelemre külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzetének fennállását.

A hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető.

Tábla: 4.1.2.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	219
2018	192
2019	173
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma folyamatos csökkenést mutat évről évre, ami a település lakóinak jövedelem növekedését egyértelműen jelzi.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

A gyermek jogán helyi juttatásban - rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban nem részesülnek.

A létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére az önkormányzat rendeletében meghatározottak szerint 2015.március hó 01.napjától rendkívüli települési támogatást nyújt.

A pénzügyi és természetbeni szociális ellátásokról szóló 4/2015.(11.24) önkormányzati rendelet (továbbiakban: R.) 15. § (1) bekezdése értelmében rendkívüli települési támogatás állapítható meg annak a létfenntartási gondokkal küzdő személynek, akinek háztartásában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségnyugdíj mindenkori legkisebb összegét (28.500.Ft), egyedülálló esetben a 150%-át, vagy háztartása létfenntartásáról más módon gondoskodni nem tud, mert

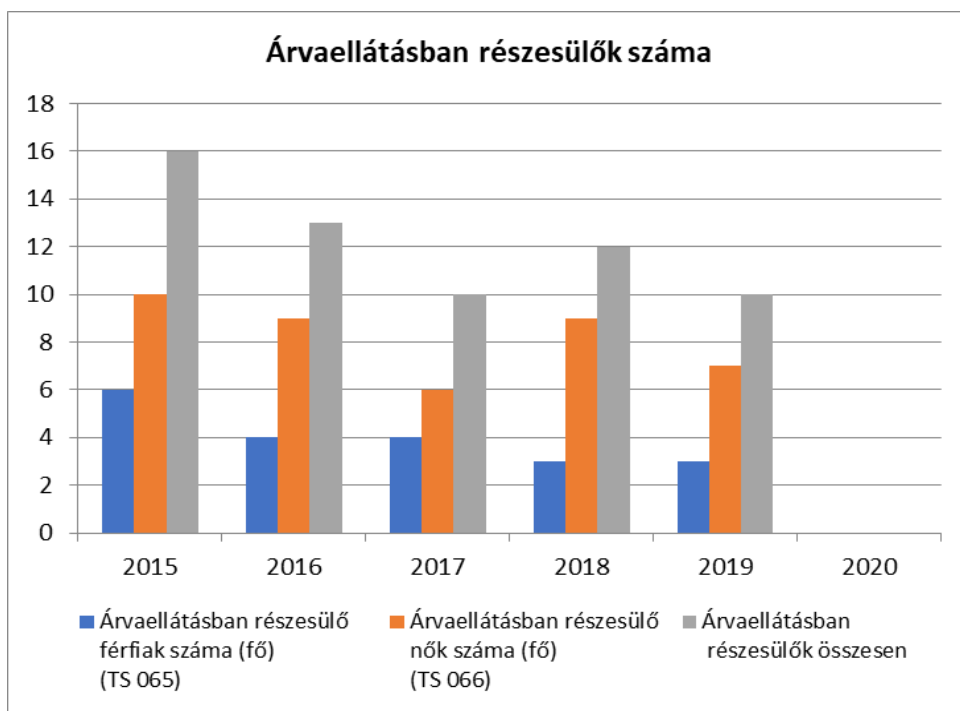
b) a gyermek neveléséhez, gondozásához, a gyermek taníttatásához, gyógykezeléséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba történő visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadásai keletkeztek.

Az R. 16. § (2) bekezdése alapján a rendkívüli települési támogatás eseti jellegű támogatás, melynek legkisebb összege 2.000. Ft.

Tábla: 4.1.3.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	6	10	16
2016	4	9	13
2017	4	6	10
2018	3	9	12
2019	3	7	10
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Az intézményi gyermekétkeztetést 2015. szeptember hó 01. napjától az alábbi esetekben ingyenesen kell biztosítani:

- a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- a tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállaló, egészségbiztosítási és nyugdíj járulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy nevelésbe vették;
- az 1-8.évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
  - o nevelésbe vették;
  - o rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali
  - o intézményében helyeztek el;
- az 1-8.évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha nevelésbe vették, vagy
- utógondozói ellátásban részesül.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz, ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intélményekben történő közétkeztetési

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Magyar állampolgársággal nem rendelkező 1 gyermek a településen nincsenek

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Szegregáltakörnyezetben a településen nem élnek gyermekek.

Szünidei gyermekétkeztetés:

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést jogszabályokban meghatározott feltételek mentén ingyenesen biztosíthatja.

„(2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben

a) a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,

b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára

ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,

bb) az őszi, tél és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregáltakörnyezetben a településen nem élnek gyermekek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzatok feladata. Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997.évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a településiönkormányzat az egészségügyi alapellátás körébe gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított a védőnői hálózaton keresztül.

A védőnőkhöz családlátogatásaik során a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal.

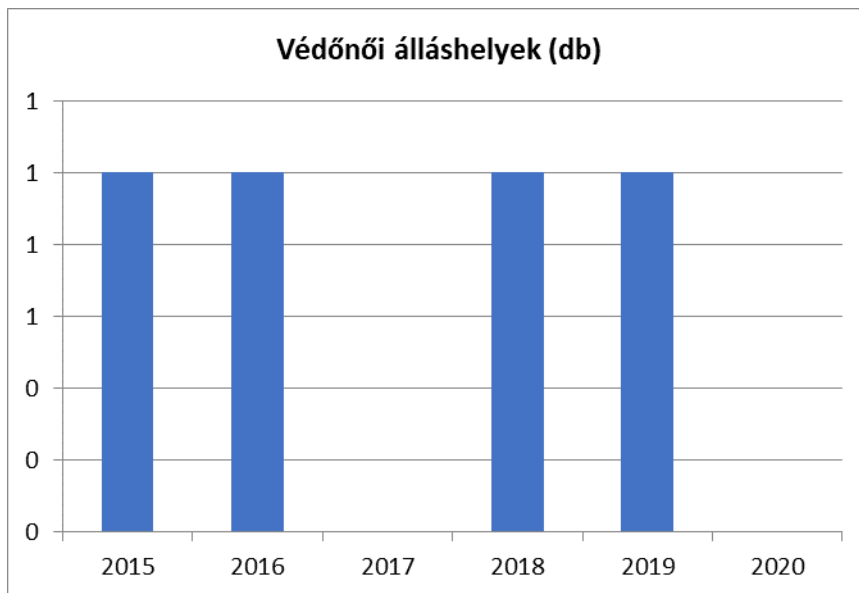
Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal szakemberhez forduljanak. Az iskoláskorúaknál az érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végeznek.

Tábla: 4.3.1.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	1	n.a	0
2016	1	n.a	0
2017	n.a.	n.a	-
2018	1	n.a	0
2019	1	n.a	0,00
2020	n.a.	n.a	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnő először a tanácsadáson találkozik a várandós anyákkal és azt követően folyamatosan tartják velük a kapcsolatot. Védőnői fogadóra hétfőtől-péntekig mindennap biztosított. Cél a várandósság időszakának, majd a megszületett csecsemő fejlődésének figyelemmel kísérése. Erre egyrészt az Egészségházban tartott tanácsadáson nyílik lehetőség, ahol meghatározott Időpontban szülész nőgyógyász, illetve gyermekorvos is jelen van, másrésztől a védőnők a családgondozások során győződnek meg a kismamák, anyukák és gyermekeik állapotáról. A védőnő- a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaként - egészségügyi veszélyeztettség esetén a szülész-nőgyógyással, illetve a gyermekorvossal együttműködve gondozzák a családokat, szociális veszélyeztettség esetén lépéseket tesznek a fennálló körülmények megváltoztatására, mely a Család és Gyermekjóléti Szolgálattal együttműködve valósul meg,

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Halmajugrán az egészségügyi alapellátást egy házi orvos látja el az önkormányzattal kötött szerződés alapján területi ellátási kötelezettséggel vállalkozási formában.

Az önkormányzat házi gyermekorvosi praxist nem működtet. Betöltetlen praxis száma: 1 db.

A fogorvosi alapellátás szintén biztosított, egy fogszakorvos látja el a feladatot, aki végzi az iskolafogászattal kapcsolatos teendőket is.

A gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés a gyöngyösi Bugát Pál Kórházban biztosított.

Valamennyi gyermek hozzáférhet az egészségügyi alapellátáshoz.

Tábla: 4.3.2.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2015	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves korú gyermekek speciális ellátása biztosított a védőnő közreműködésével. Az óvoda rendelkezik gyógypedagógussal, aki kompetens lehet a problémák megoldásában, amennyiben nem, akkor tovább irányításra kerül a védőnő tanácsára. A korai fejlesztést a Gyöngyösön lehet igénybe venni. Arra vonatkozóan nem rendelkezünk adattal, hány gyermek tovább irányítása

volt szükséges korai fejlesztésre.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény rendelkezései szerint 2016. január -jével a gyermekjóléti szolgáltatás és a családsegítő teljes integrációja valósult meg, az ellátandó terület nagysága szerint differenciált szolgáltatástartalommal. A feladatok megosztásra kerültek a települések és a járások között. A települési önkormányzatok feladatkörében maradtak a lakóhely szintű minimumszolgáltatások, az általános segítő feladatok. Járási szintre került a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása. Halmajugra község kötelezően ellátandó feladataként a család- és gyermekjóléti szolgáltatást és a gyermekjóléti központ szolgáltatásait is a Kistérségi Humán Szolgáltató Központon keresztül biztosítja.

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat feladatellátását a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvény, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, azok végrehajtási rendeletei, valamint az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott szakmai irányelvek, módszertani útmutatók, protokollok határozzák meg.

- e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A gyermekek napközbeni ellátása óvodai nevelés keretén belül valósul meg.

Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység keretében heti 4-4 óra időtartamban az óvodában és az iskolában biztosított az alábbi tevékenységekben:

Csoportban végzett szociális segítő munka keretein belül:

- Csoportfoglalkozások osztályközösségeknek
- Prevenációs csoportfoglalkozás

Közösségi szociális segítő munka keretein belül:

- Nevelőtestület munkájának támogatása
- Segítségnyújtás az esélyegyenlőségi kérdésekben
- Egyéni segítség (tanácsadás) keretein belül:
- Tanácsadás szülőknek
- Segítő beszélgetés a gyermekkel.

Tábla:4.3.3.a) b)

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

A gyermekek védelmének rendszere a legfiatalabb kortól kezdődően biztosított a védőnőkön keresztül, a gyermekjóléti szolgáltatás biztosításával, a település jelzőrendszerének működtetésével, és az átmeneti gondozási formák a Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulás által fenntartott Családok Átmeneti Otthona és Gyermekek Átmeneti Otthona keretén belül. A gyermekvédelmi szakemberek rendszeres találkozóikon tapasztalatcserét végeznek, feltérképezik a veszélyeztetett helyzetű gyermekeket és családokat.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatot az alábbi tevékenységek biztosításával támogatják és

segítik a településen élő családokat:

- Tájékoztatás, információnyújtás
- Szociális segítőmunka keretében részt vesz a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában.
- Családban jelentkező nevelési problémák, hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából szabadidős és közösségi programokat szervez, illetve kezdeményezi azok szervezését.
- Ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése.
- Hivatalos ügyek intézésében való közreműködés.
- Segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását.
- Közösségfejlesztő programok szervezése, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztés.
- Munkanélküliek, adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, fogyatékossgal élők, krónikus, pszichiátriai és szenvedélybetegek, kábítószer-problémával küzdők, egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás biztosítása.
- Kríziskezelés, valamint nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások biztosítása.
- Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése, a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslatok készítése, a szakemberek közötti együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A település valamennyi köznevelési/közoktatási intézményében biztosított. A településen egy óvodai tornaszoba, egy tornaterem, egy kispályás műfüves labdarúgó pálya található. A programban már említett Sportfejlesztési Konceptióban is szerepel, hogy a gyermekek részt vesznek a Bozsik programban, szabadidős elfoglaltságuk a sport által biztosított.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei);

j) A program 4.1 pont d) pontjában már kifejtettük a gyermekek kedvezményes étkeztetéséhez való hozzáférésének lehetőségeit. 2017 szeptemberétől állami forrásból ingyen tankönyvet kap elsőtől a kilencedik évfolyamig minden diák, ezt nem kell külön igényelni. 9. évfolyam fölött a rászoruló diákok kapják ingyen a tankönyveket.

k) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

l) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nem releváns, mert hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor, jelzéssel nem éltek.

m) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Pozitív diszkrimináció jelen van a településen a szolgáltatások nyújtása kapcsán a

hátrányos helyzetű gyermekek tekintetében, akik számára biztosítottak a fejlesztő foglalkozások, ingyenes étkezés, tankönyv.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei; a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

(Nemzeti Köznevelési tv. 4. §-ának 13. pontja) Sajátosnevelési igényű gyermekek, tanulók

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd-fogyatékos, több fogyatékossg együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartás-szabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesített, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

Hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

Az, akinek - családi körülményei, szociális helyzete miatt - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította.

E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek a törvényes felügyeletet ellátó szülője - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben

szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint - óvodás gyermek esetén a gyermek hároméves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek; /1993.évi LXXIX. törvény a közoktatásról/

A szakértői bizottság véleményének figyelembevételével az oktatási intézmények biztosítják azt a korai fejlesztést és gondozást az érintett gyermekek esetében. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló,
- aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló
- ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

A térségben - így Halmajugrán is - nevelési tanácsadás feladata a gyermekek, tanulók beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségeinek megállapítása, az iskolakezdéshez kérelemre szakértői vélemény kiadása, tanácsadás a gyermekek, tanulók neveléséhez, fejlesztő foglalkozások és iskola pszichológusi szolgáltatás ellátása. Segíti a tanulási képességet vizsgáló rehabilitációs bizottság elé utalás meggyorsítását.

Feladata a szűrővizsgálatok elvégzése két területén:

- ▶ iskolaérettségi vizsgálat (óvodák megrendelése alapján) helyben.
- ▶ középső csoportosok vizsgálata a várható tanulási nehézségek kiszűrésére (óvodapedagógusok felterjesztése alapján).

Fentiekben tulmenően:

- ▶ - fejlesztő foglalkozások (gyógypedagógiai, általános es mozgásfejlesztés)
- pszichológiai ellátás, gondozás (pszichoterápiás gondozás).

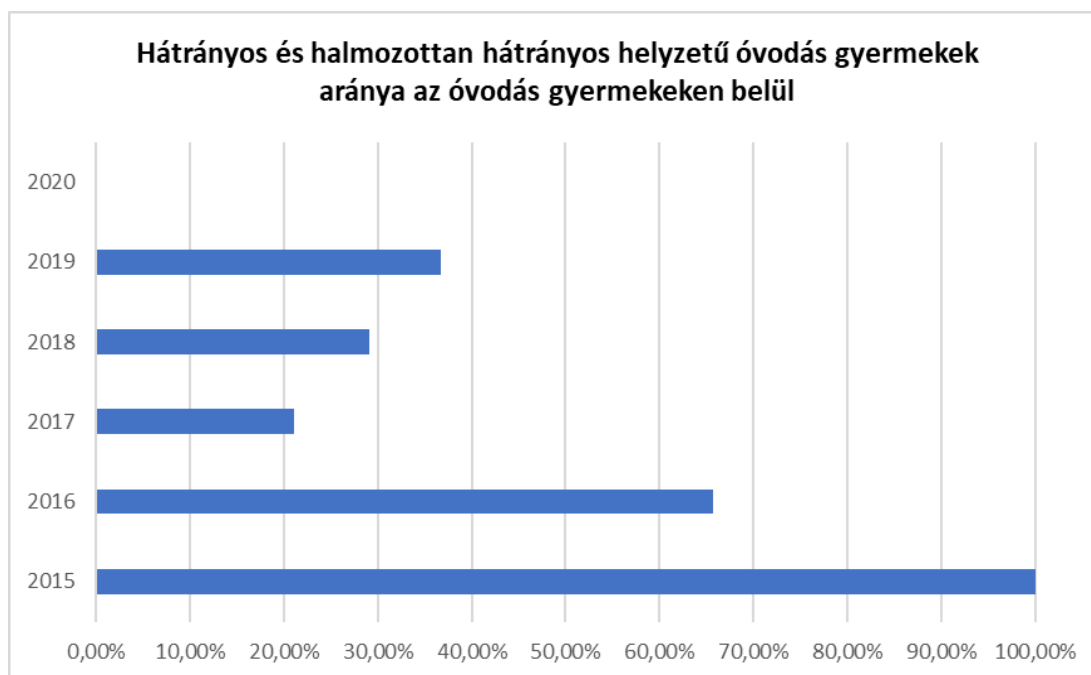
A vizsgálatok fele-fele arányban szülői kezdeményezésre, illetve óvoda, iskola jelzésére történnek. Az intézmény által ellátott szolgáltatások körében a városi es vidéki gyermekek, tanulók aránya 50%- 50%.

Tábla:4.4.-es 4 db tábla

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%

2015	0	67	100,00%
2016	0	44	65,67%
2017	0	12	21,05%
2018	0	14	29,17%
2019	0	18	36,73%
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

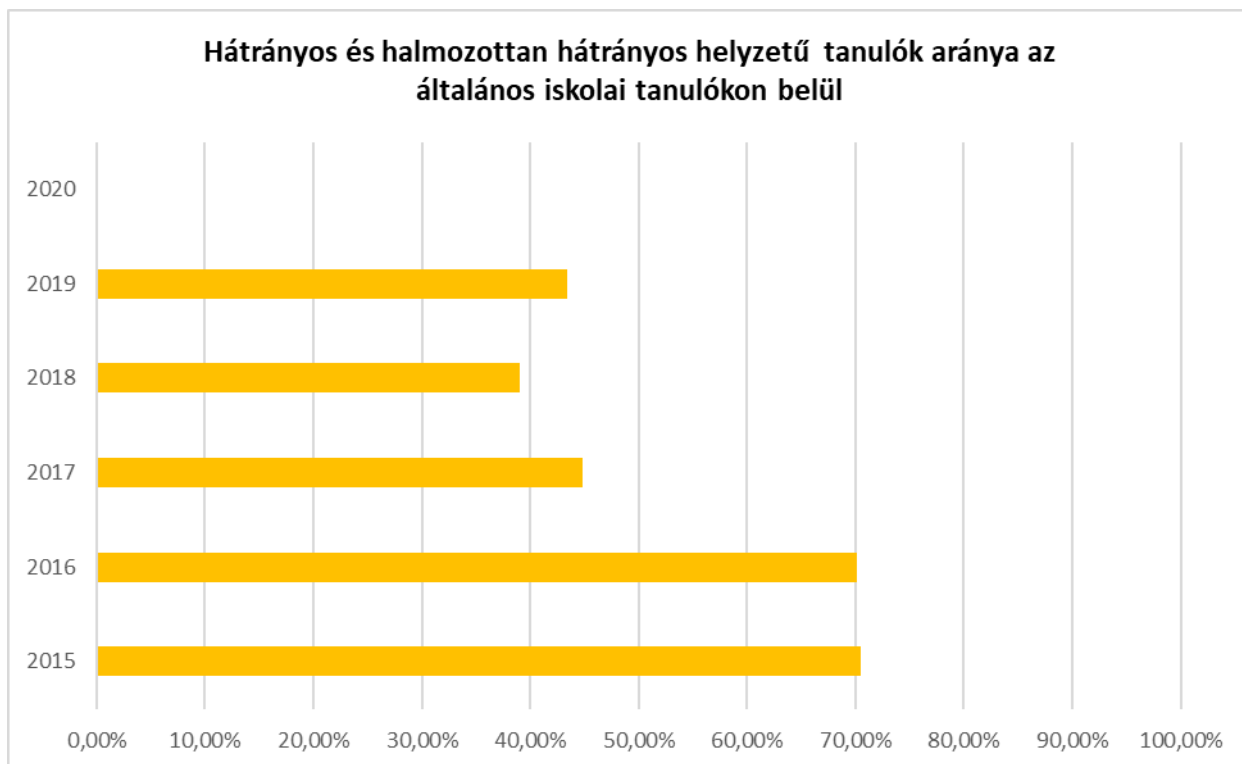

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2015	n.a.	105	70,47%
2016	n.a.	94	70,15%
2017	n.a.	60	44,78%
2018	n.a.	48	39,02%
2019	n.a.	53	43,44%
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2016	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2017	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2018	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2019	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2020	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2015	61	171
2016	100	47
2017	65	21
2018	94	14
2019	118	17
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodai ellátást egy óvoda biztosítja 3 óvodai csoportban. A Szépvölgyi Napköziotthonos óvoda adatszolgáltatása szerint 2017. októberi adatok szerint az óvoda befogadóképessége: 75 férőhely. Az engedélyezett férőhelyek száma 75 fő. A helyi óvodába beiratott gyermekek száma: 57 fő. Az óvodapedagógusok száma 2 fő. A fenti adatok alapján tehát megállapítható, hogy 2017-ben nem volt

100%-os a kihasználtság. Ennek oka egyrészt, hogy lecsökken a 3-6 éves korú gyermekek száma (2017-ben 63 fő), másrészt néhány gyermeket más település óvodájába iratják be a szülők (2017-ben 6 fő) Az egy óvodapedagógusra jutó gyermekszám pedig átlagosan 10,75 fő.

Tábla: 4.4.1. opcionális
4.4.2.; 4.4.4.; 4.4.5.;

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)		
ÓVODAI ELLÁTOTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)		
Hány településről járnak be a gyermekek (db)		
Óvodai férőhelyek száma (fő)		
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)		
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):		
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)		
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma		
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma		
Gyógypedagógusok létszáma		
Dajka/gondozónő		
Kisegítő személyzet		

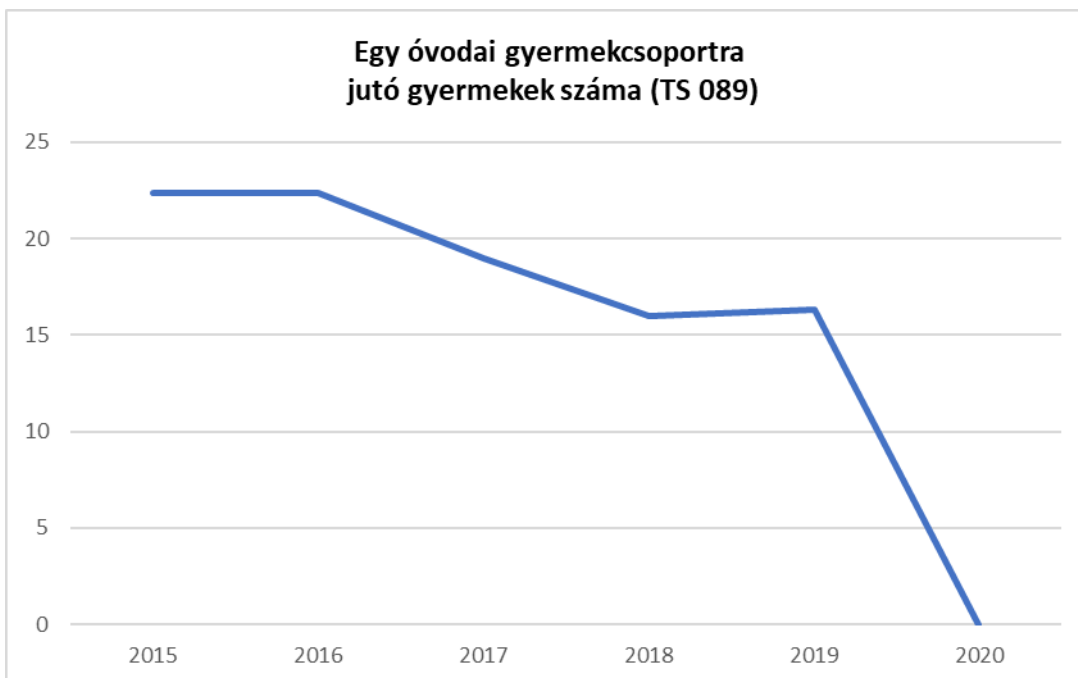
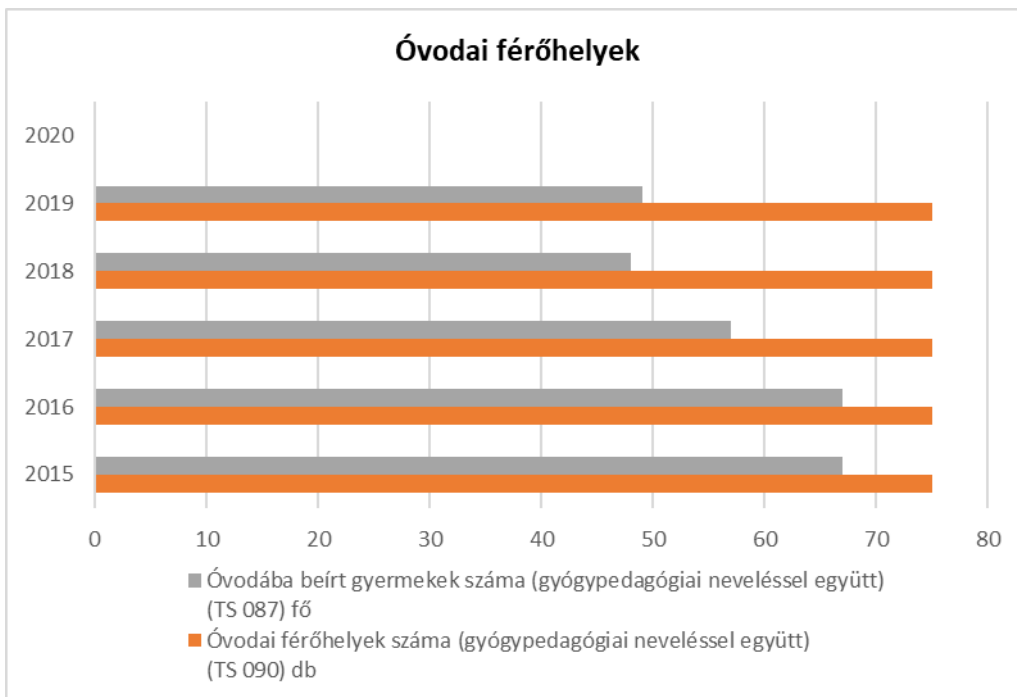
Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 086)
	fő	db	db	db	fő	db
2015		3	75	1	67	
2016		3	75	1	67	
2017		3	75	1	57	
2018		3	75	1	48	
2019		3	75	1	49	
2020		n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A településen az Arany János Általános Iskola látja el az általános iskolai nevelést. A helyi általános iskolába járók száma kis mértékű csökkenést mutat a korábbi létszámhoz viszonyítva. Ennek lehetséges oka az óvodai nevelésnél már részletezett feltételezés: más település integrált iskoláját választja a szülők egy része.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanuló száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanuló aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2014/2015	n.a.	8	1	19	-
2015/2016	n.a.	8	1	17	-
2016/2017	n.a.	8	1	17	-
2017/2018	n.a.	8	1	15	-
2018/2019	n.a.	8	1	15	-
2019/2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2010-ben az általános iskolai feladat-ellátási helyek száma 1, az osztályteremek száma 8 volt. 2016/2017 tanévben 134 fő volt. A nyolc tantermes iskolában a tanulókkal 21 pedagógus foglalkozik. Az épületet 1998-ban felújították, bővítették, tornatermet és számítástechnika terem építettek. A kiegészítő helyiségek között könyvtár, orvosi szoba, technika-, fejlesztő- és színpadterem található az épületben. Az intézményben melegítőkonyha és ebédlő van.

Az iskola az etnikai kisebbségekhez tartozó tanulóknak számára külön oktatási, nevelési programot kínál. Ennek az a célja, hogy a cigányok és a nem cigányok együtt ismerkedjenek meg a cigány-kulturális műveltségi anyaggal, ismerjék meg ennek értékeit és ennek alapján becsüljék a környezetükben lévő cigány csoportok mellett hazánkban és Európában élő cigány csoportok kulturális hagyományait.

A helyi tanterv fejezetei kiegészülnek a cigány művelődés és kultúra részével. Ezzel valamennyi tanuló megismerkedik, mely segíti identitástudatuk fejlődését. Az általános iskolája pedagógiai programjában szerepel a nemzetiségi oktatás. A településen cigány kisebbségi oktatás folyik. A roma gyerekek társadalmi integrációját segíti elő, hogy a cigányság kulturális értékeinek, történelmének, hagyományainak megismerése szervezett keretek között történik. E programoknak nem kötelező eleme a cigány nyelv oktatása, mivel jelenleg szülői igények sem merültek fel a nyelvtanítás iránt.

A jövőbeni célok közül az eddigi fejlesztések megtartása mellett, az egyik legfontosabb a felzárkóztatás, következetes és magas szakmai színvonalú munka, mely elősegíti a kompetencia alapú

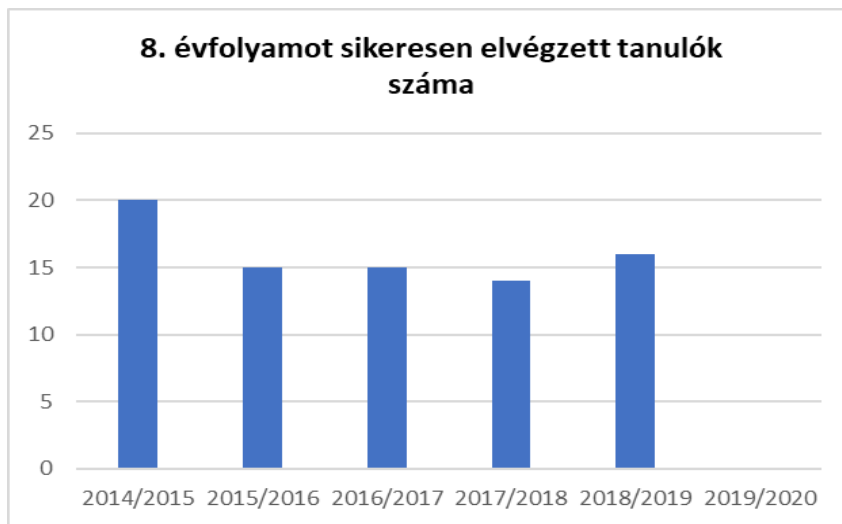
tudas megszerzést a HH es HHH gyerekek számára is. Az iskolaskorú gyermekek napközbeni ellátása a napköziiben biztosított. A 2016/17. tanévben a 134tanuló b61103 fő napközis volt.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2014/2015	20
2015/2016	15
2016/2017	15
2017/2018	14
2018/2019	16
2019/2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Szegregáció nincs jelen az oktatásban. Településünkön hátrányos megkülönböztetés jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, illetve az intézményeken belül szegregáció nem történt.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

nem releváns

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

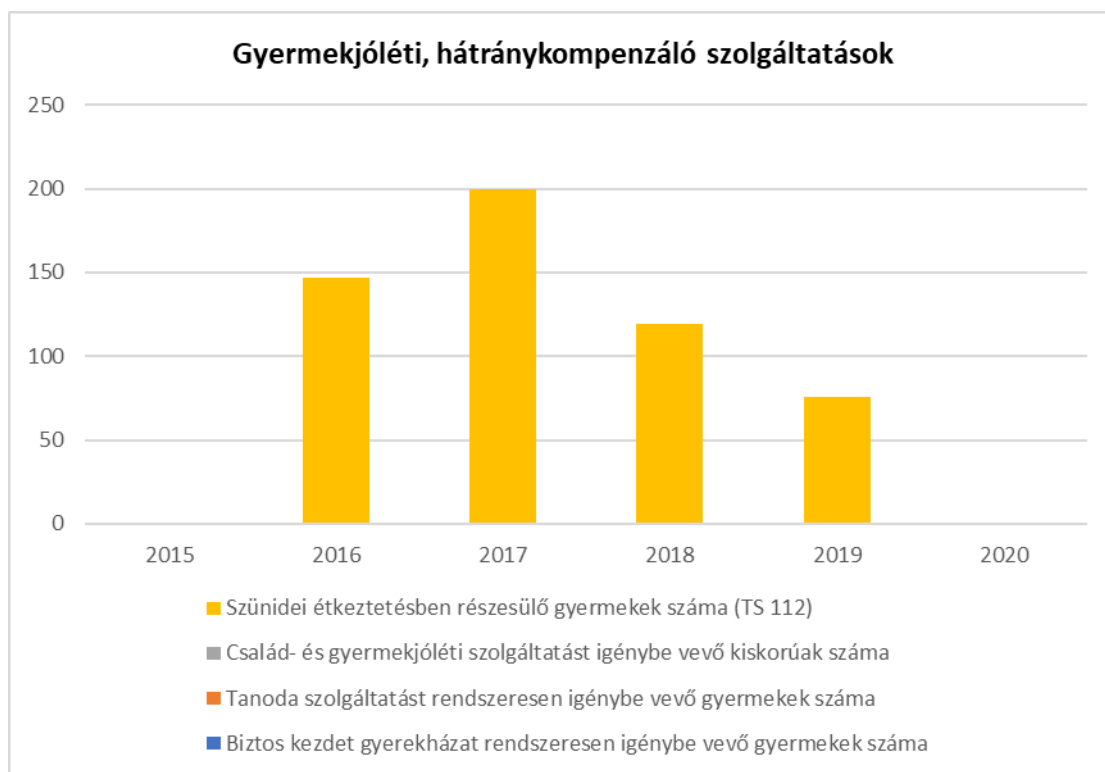
Egyéni foglalkozások fejlesztése az iskolában.

Tábla: 4.4.6.; 4.4.7.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	147
2017	n.a.	n.a.	n.a.	200
2018	n.a.	n.a.	n.a.	119
2019	n.a.	n.a.	n.a.	76
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A gyermekszegénység szoros összefüggésben van a családok eladósodottságával	Az eladósodottság megelőzése prevenciós programokkal, megelőző életmód tanácsadással.
A szülők általi negatív minta átörökítése, szocializációs hiányok	Kiscsoportos komplex foglalkozások a szülők és a gyermekek bevonásával

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti esélyegyenlőséget Európai Uniósi irányelvek és további törvények is biztosítják. Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében azonos jogok illetik meg. A nőket és férfiakat egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, a szakképzés, az előmenetel, a szociális biztonság stb. területén.

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

- A Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- A Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének aszociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- A Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nemek egyenlősége vizsgálata kapcsán az önkormányzat és intézményei – hasonlóan a fogyatékos célcsoporthoz – rendkívül kevés adattal rendelkeztek. A nők és férfiak közötti egyenlőség vizsgálatához azonban a lehető legrészletesebb adatok, információk szükségesek az önkormányzat tevékenysége szempontjából releváns területeken és témakörökben. A nők gazdasági, munkaerő – piaci speciális helyzetét többek között az adja, hogy egyszerre több szerepet töltenek be a mindennapi életben, egyszerre kell helytállniuk a munkahelyen és családjukban. A kettős szerep miatt sokszor plusz terhek nehezednek rájuk, s ez a szerepek összehangolása néha nehézséget jelenthet mindkét fél számára.

A visszatérni szándékozó, illetve a kisgyermeket nevelő nők számára a korábbi munkahelyükre való visszatérés több szempontból is nehéz feladatot jelent. Munkától való tartós távollétük alatt készségeik, ismereteik elavulnak, megkopnak, amely alkalmazásukban hátráltatja őket (főleg, ha több gyermek születése miatt hosszabb időt töltöttek távol). Még nagyobb hátrányban vannak azok, akik gyermeküket, vagy gyermekeiket egyedülállóként nevelik, és / vagy esetleg pályakezdőként kevés munkatapasztalattal rendelkeznek.

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő – piaci viszonyokat kell figyelembe venni. Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonságai miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Magyarországon az utóbbi évtizedekben a nők gazdasági aktivitása nem várt méreteket öltött, meghaladva a fejlett nyugat-európai országok rátáját is, majd csökkent. A klasszikus, családe llátó szerep mellett a munkaerőpiaci, gazdasági bizonytalanság nyomán egyre több család vált az anya is pénzkeresővé, ily módon ma már a család és a munkahely elvárásainak is meg kell felelni.

A témában készített statisztikák alapján általánosan elmondható, hogy a gazdasági helyzettől függetlenül a részmunkaidős foglalkoztatást és távmunkában végzett keresőtevékenységet tartják a nők számára leginkább elfogadható formának, körükben ennek a legnagyobb a támogatottsági aránya.

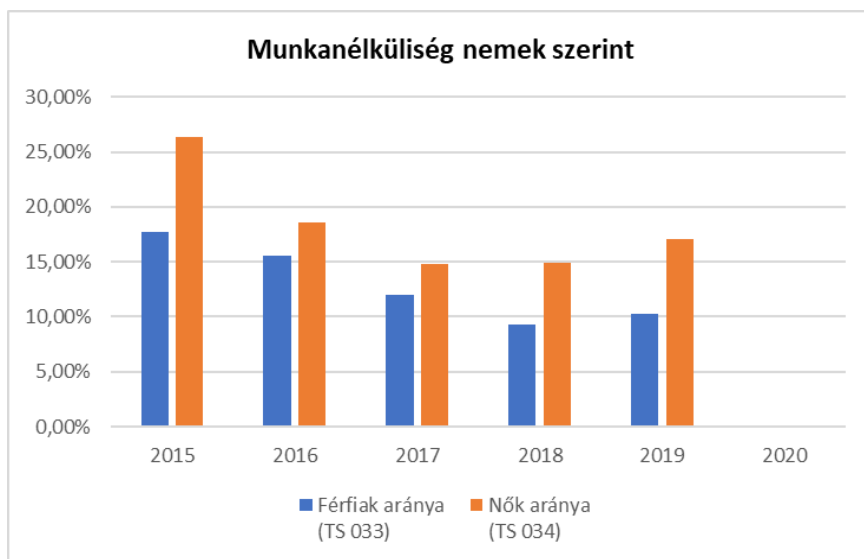
A nők és férfiak közötti különbség a munkaerőpiaci szegregáció jelenségében is nyomon követhető; elkülönülnek azon állások, amelyekben női és azok, amelyekben férfi munkaerőt preferálnak. A nők nagyobb hányada a nőies szakmákban dolgozik, a két nem között szektorális különbségek figyelhetők meg, míg az ipar és a mezőgazdaság területén a női munkavállalók – a munka jellegéből fakadóan – alul prezentáltak, addig a szolgáltatás ágazatban a túlsúlyukról beszélhetünk.

Ez az országos kép, és Halmajugrán is ezek a jelenségek figyelhetők meg.

Tábla: 5.1.1.; 5.1.2.; 5.1.3.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2015	17,67%	26,32%	22,00%
2016	15,57%	18,61%	17,09%
2017	11,97%	14,83%	13,40%
2018	9,34%	14,93%	12,14%
2019	10,23%	17,07%	13,65%
2020	-	-	0,00%

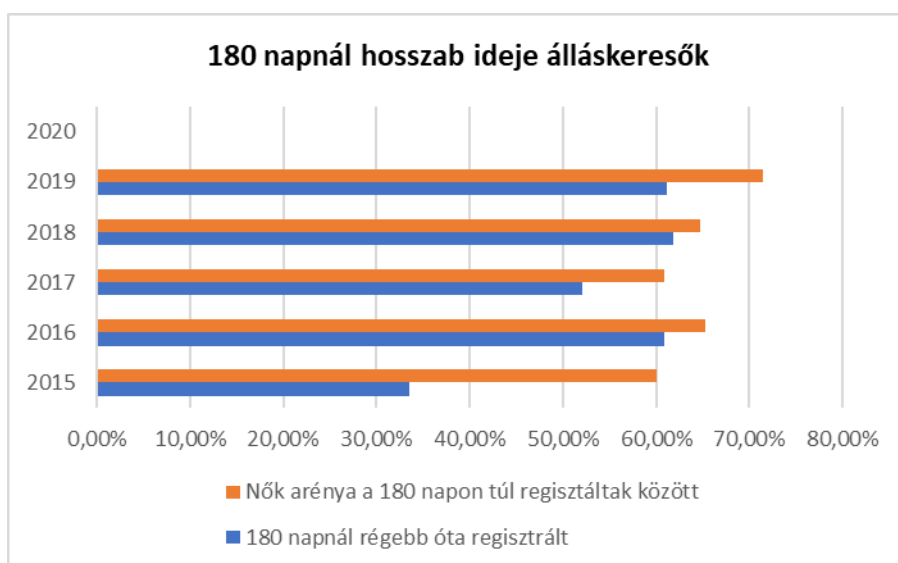
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

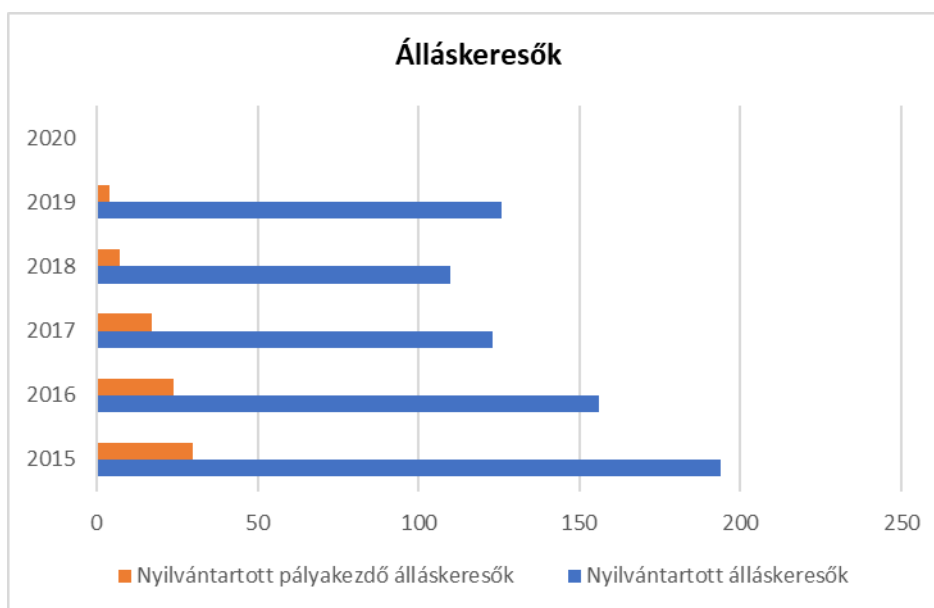
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	33,51%	60,00%
2016	60,90%	65,26%
2017	52,03%	60,94%
2018	61,82%	64,71%
2019	61,11%	71,43%
2020	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2015	194	30
2016	156	24
2017	123	17
2018	110	7
2019	126	4
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A munkanélküliek körében a nők szívesebben vesznek részt foglalkoztatást segítő és képzési programokban. Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyei nehezebbek, mint a férfiaké. Ez talán a fizikai állóképesség miatt lehet így. Amennyiben egy munkakörre férfi és nő is jelentkezik, többnyire a férfi munkaerőt részesítik előnyben. Nem megy el Gyes-re és nem ő marad otthon a beteg gyerekkel. Ezek nem hangosan kimondott vélemények, de azért érzékelhetők. Nők számára helyben nem csak az önkormányzat, hanem a Detki Kekszgyár tud munkát biztosítani.

Halmajugrán foglalkoztatást segítő képzés nincs, de a település 10-40 km-es körzetében széles lehetőség biztosított a foglalkoztatást segítő képzésekre. Továbbá egyszeri képzési támogatást biztosít az igénylőknek 200 ezer forintos összegig.

c) Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Kevés adat áll rendelkezésre, de a helyi tapasztalatok alapján elmondható, hogy minél magasabb végzettsége van a nőknek, annál könnyebb az elhelyezkedés. A gyermekvállalás a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit. Az alacsony végzettségű nők lehetőségei behatároltak, Halmajugra Önkormányzata közfoglalkoztatásban, illetve a közintézmények takarításában ad lehetőséget számukra. Ezen túlmenően az utóbbi 2 évben több olyan munkahely létesült a térségben, amely jelentős számban alkalmaz nőket. Ez új lehetőség a halmajugrai nők számára is.

d) Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A közfoglalkoztatásban bérkülönbség a nemek között nincs, a kisegítő munkakörökben inkább minimálbért keresnek. A versenyszférában elhelyezkedők között azonban még mindig jellemző, hogy ugyanazért a munkáért kevesebb bért kapnak a nők, mint a férfiak.

5.2 A munkaerő – piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl.: bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő – piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, mert esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. Halmajugrán helyben nincs a bölcsődei elhelyezésre mód, de a közeli településeken megalakultak a családi bölcsődék, de igény nem jelentkezett Halmajugráról. A településen családi napközi nem működik, de erre sem jelentkezett igény az elmúlt évek során.

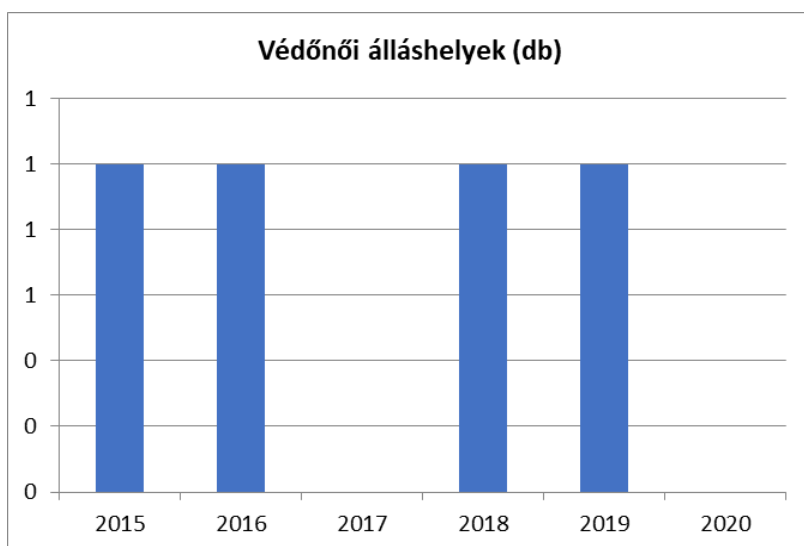
Az óvoda a gyermek 3 éves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a 3. életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező 3 éves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §)

Az óvoda rendelkezik megfelelő számú férőhellyel, 75 fő befogadására alkalmas, elutasítani senkit nem kellett férőhely hiánya miatt.

Tábla: 5.2.1.; 5.2.2.a) és 5.2.2. b);

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	1	0	0
2016	1	0	0
2017	n.a.	0	-
2018	1	0	0
2019	1	0	0
2020	n.a.	0	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya – és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya – és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadást már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi -, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakra nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás.

A családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától. A rendőrségi riasztások és bírósági eljárások számszerű adatainak összegyűjtése mellett érdemes megnézni, hogy működik - e olyan szervezet, ahová a bántalmazott nők fordulhatnak. Sajnos erről a területről is elmondható, hogy nagy a látencia, a bántalmazott nők nem mernek családvédelmi, valamint rendvédelmi szervekhez fordulni segítségért. A látélet készítése sem mindig

követi a bántalmazás megtörténtét, mivel térítési díj – köteles (284/1997. (XII.23.) Korm. rendelet szabályozza az összeget, 2017-ben 3500 Ft.). A családon belüli erőszak témaköre közvetlenül érinti a gyermekvédelem területét. A családon belüli erőszak jelenléte akkor is veszélyeztető körülménynek minősül, ha nem irányul a gyermekekre. Az anya brutális bántalmazása, ami a gyermek szeme előtt zajlik, megvalósítja a súlyos veszélyeztetés fogalmát és megalapozhatja a gyermek családból való azonnali kiemelését és ideiglenes hatályú elhelyezését is. A családon belüli erőszak kezelése tehát komplex szemléletet igényel, szorosan együtt kezelve a problémát a gyermekvédelemmel.

Alapvető problémát jelent, hogy a nők félnek feljelenteni a bántalmazót, ennek több oka is lehet pl.: továbbra is együtt élnek a bántalmazóval, a hosszadalmas jogi procedúra, a szégyenérzet, továbbá a család egyben tartási szándéka.

A nők a jogaik érvényesítése kapcsán tovább lépnek azon, hogy bántalmazás esetén csupán a rendőrséget riasszák, nem alkalmi megoldást várnak, hanem teljes körű igazságszolgáltatást.

Családon belüli erőszak elkövetése miatt a Családsegítő – és Gyermekjóléti szolgálat nem kapott jelzést, ügyfelek ilyen irányú problémával nem kértek segítséget. A Rendőrség, mint a jelzőrendszer tagja, ilyen esetben jelzéssel kell, hogy éljen.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl.: anyaothton, családok átmeneti otthona)

A családok átmeneti otthona a gyermekvédelmi alapellátások rendszerébe tartozik. Fő profiljuk az anyaothtoni elhelyezés. Az 1997. évi XXI. törvény kimondja, hogy „Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és emiatt el kellene választani a gyermeket a szülőjétől.” Az anyaothtonok elsődleges feladata a prevenció, a gyermek állami gondozásba vételének megakadályozása.

Településünkön a gyermekjóléti szolgáltatást, mint a családgondozást is az Integrált Szociális Intézmény látja el. A krízis helyzetben lévő családokat a szolgálat látja el, a megfelelő tájékoztatás segítségével. Településünkhöz a legközelebb lévő családok átmeneti otthona 14 km -e fekvő Gyöngyös városban található, mely Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulás fenntartásában működő Kistérségi Humán Szolgáltató Központ intézményegysége. A „védett” anyaothtoni ellátás az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálaton keresztül minden bajba jutott halmajugrai lakos számára azonnali segítséget nyújtó szolgáltatásként elérhető.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A település közéletében a nők aktivitása magasabb, mint a férfiaké, ez a közmeghallgatásokon is jellemző. A képviselő testületben 4 nő és 3 férfi tölt be képviselői tisztséget. A hivatalokban, kulturális, oktatási területen a férfiak számaránya elenyésző.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Kifejezetten a nőket érintő problémák nem kimutathatóak. A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák nem jellemzőek, intézkedést nem igényelnek.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A magányerzet kialakulásával nem csak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az esélyegyenlőségi szempontok, programok és intézkedések megalkotása és érvényesítése kapcsán a nemzetközi demográfiai elemzéseket és előre mutatókat figyelembe véve kiemelt célcsoportnak számít az idősek célcsoportja.

Az idősek helyzete: világunkban, Európában, Magyarországon

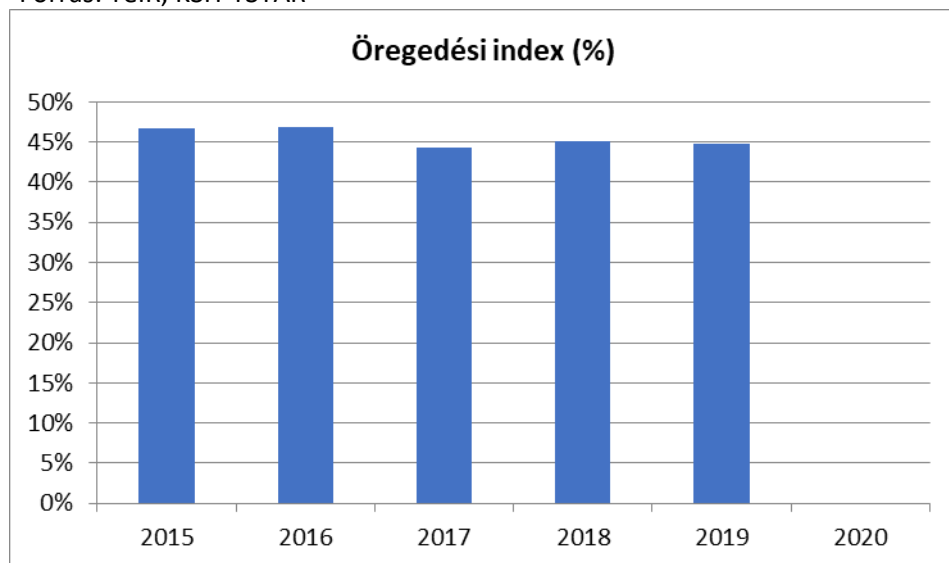
Az ENSZ 2000-ben közzétett kiadványa (A világnépesség öregedése – 1950-2050) szerint az emberiségnek már több, mint egyötödét, Európában 36 -37 % -át 60 éven felüliek teszik majd ki. 2025-re Európa népességének mintegy egyharmada eléri, vagy meghaladja 60. életévét, ezen belül is a 80 évesnél idősebbek száma különösen jelentős mértékben nő majd. A 2050-re vonatkozó előrejelzések szerint a népesség fele eléri, vagy meghaladja az 50 éves életkort. A demográfiai öregedés következtében az eltartottak száma nő, míg a munkaképes korúak (15-64 évesek), társadalombiztosítási értelemben az eltartók száma csökken.

Halmajugra lakónépességében számottevő átstrukturálódás ment végbe az utóbbi két évtizedben: arányaiban megnövekedett a 0-18 év közötti lakónépesség száma és jelentősen csökkent a 65 év felettiek száma.

Tábla:6.1.; 6.1.1.; 6.1.2.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	145	310	46,77%
2016	148	316	46,84%
2017	146	330	44,24%
2018	144	319	45,14%
2019	142	317	44,79%
2020	-	-	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

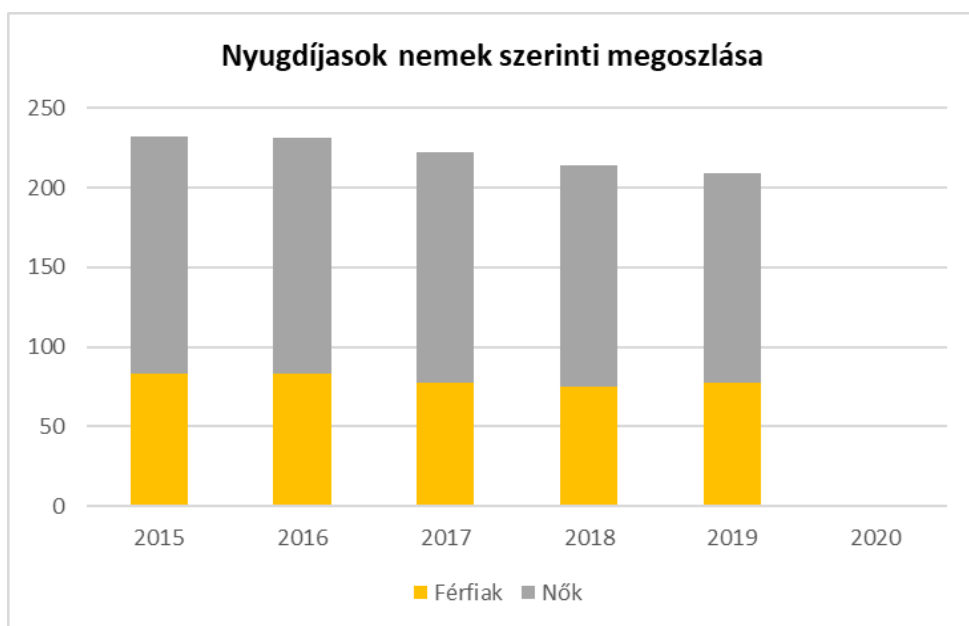
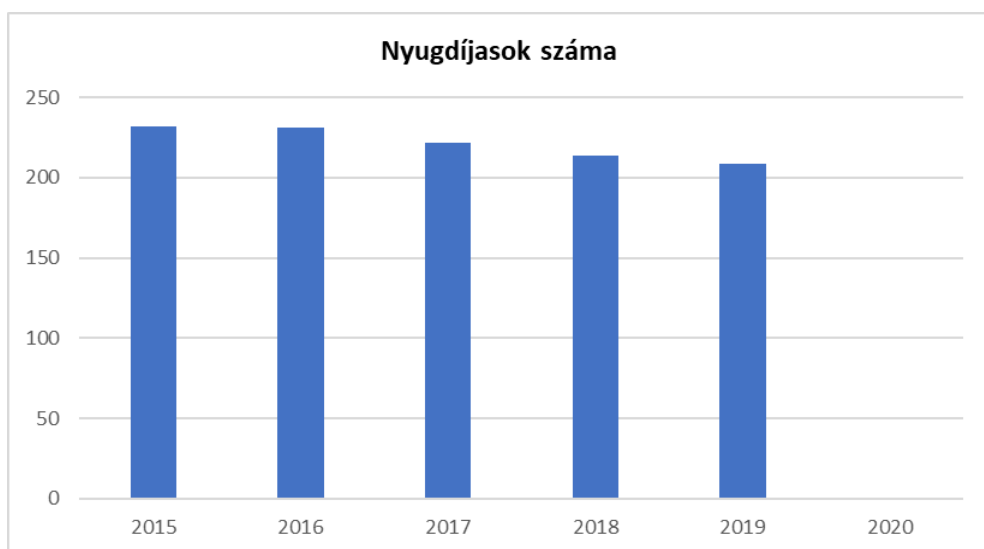

A település lakosságának kor szerinti összetétele százalékban: 0-2 év 3,07%, 3-5 év 4,22%, 6-13 év 13,5%, 14-17 év 7,3%, 18-54 év 48,67%, 55-59 év 4,65%, 60-69 év 7,58%, 70-79 év 4,22%, 80 év felett 2,57%.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	83	149	232
2016	83	148	231
2017	77	145	222
2018	75	139	214
2019	77	132	209
2020	n.a.	n.a.	-

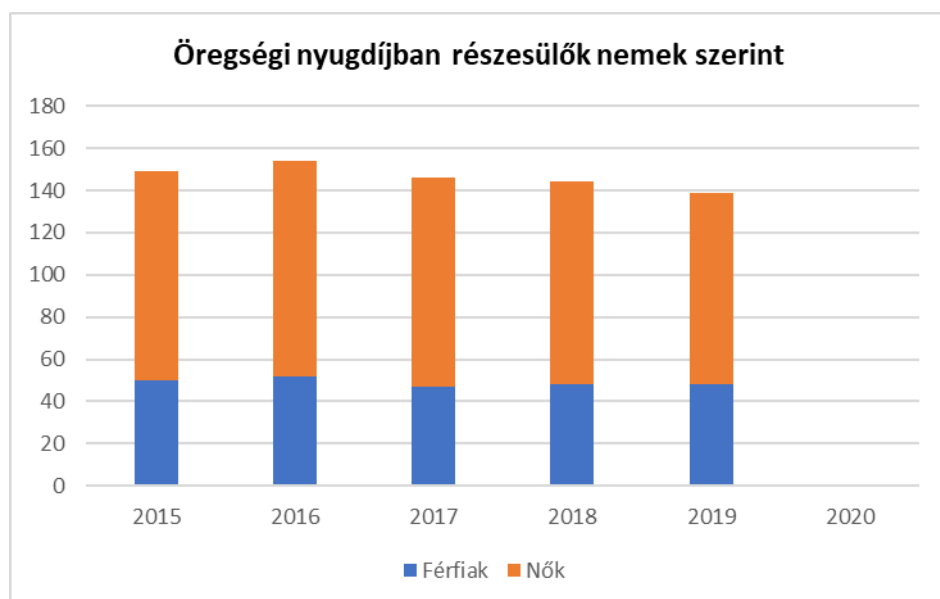
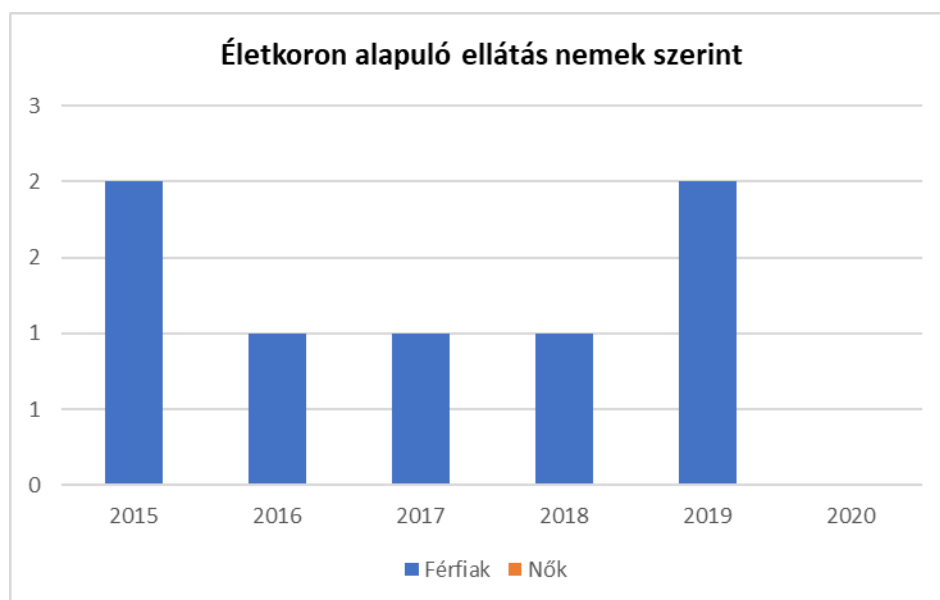
Forrás: TeIR, KSH Tstar

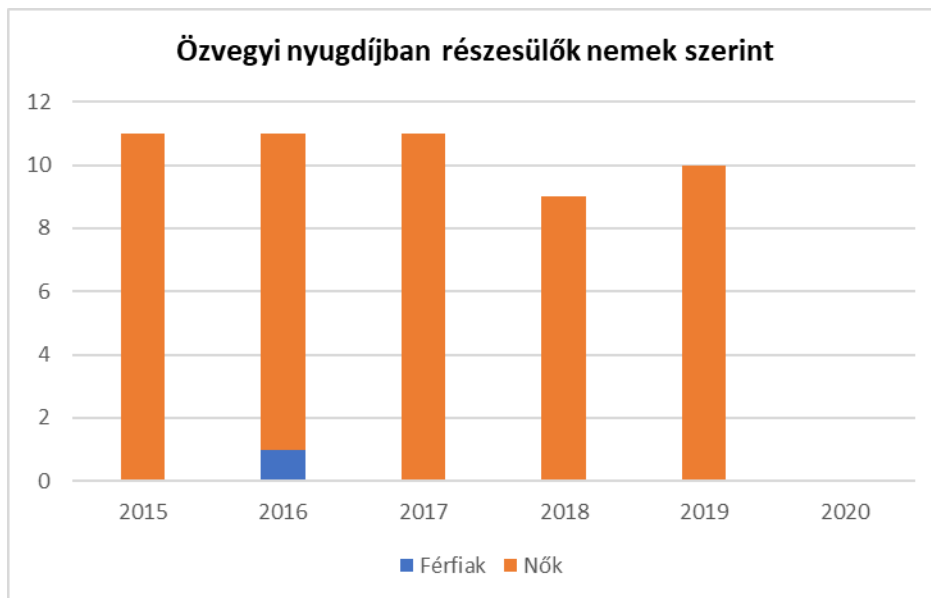

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2015	2	n.a.	50	99	n.a.	11	n.a.
2016	1	n.a.	52	102	1	10	n.a.
2017	1	n.a.	47	99	n.a.	11	3
2018	1	n.a.	48	96	n.a.	9	5
2019	2	n.a.	48	91	n.a.	10	5
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A településen élő nyugdíjasok foglalkoztatásáról nincsenek adataink. A nyugdíjasok foglalkoztatására a nyugdíjtörvény szigorodó változásaival kedvezőtlen hatások figyelhetők meg. (Előrehozott nyugdíjba vonulás és a nyugdíj melletti munkavállalás szigorodó feltételei miatt.) A rokkantsági nyugdíj a jelenlegi törvény szerint rokkant és rehabilitációs ellátás lett. Az idősekhez az öregségi nyugellátás tartozik.

A változások a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. (Tny.) törvényben megtalálhatóak. A módosítások alapvetően az eljárási szabályokat érintik, illetve technikai jellegűek, és beiktatásukat az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. (Ákr.) törvény 2018. január 1-jei hatályba lépése indokolja.

Az 50 év feletti munkavállalók alkalmazása ellen megfogalmazott két legerősebb érv az idegen nyelvtudás és a megfelelő számítástechnikai ismeret hiánya. Ugyanakkor számos érv szól az alkalmazásuk mellett is, hiszen a munkában töltött évek alatt komoly szakmai tudásbázist halmoztak fel.

Tábla: 6.2.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
		Fő összesen	194	156	123	110	126
41-45 év (TS 042)	Fő	20	22	21	16	16	n.a.
	%	10,31%	14,10%	17,07%	14,55%	12,70%	-
46-50 év (TS 043)	Fő	23	17	12	14	12	n.a.
	%	11,86%	10,90%	9,76%	12,73%	9,52%	-
51-55 év (TS 044)	Fő	15	17	14	13	22	n.a.
	%	7,73%	10,90%	11,38%	11,82%	17,46%	-
56-60 év (TS 045)	Fő	12	14	10	11	15	n.a.
	%	6,19%	8,97%	8,13%	10,00%	11,90%	-
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2	6	9	7	6	n.a.
	%	1,03%	3,85%	7,32%	6,36%	4,76%	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A településen élő nyugdíjasok foglalkoztatási programjairól nincsenek adataink. A munkaadók a munkavállalókat az életkor előre haladtával egyre kevésbé szívesen alkalmazzák. A nyugdíjasok jövedelmi helyzetükre tekintettel szívesen létesítenének munkahelyet, végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre az esély kevés, kivéve, ha speciális tudással, gyakorlattal rendelkeznek, amelyet a munkaadó nem tud más személy foglalkoztatásával megoldani.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

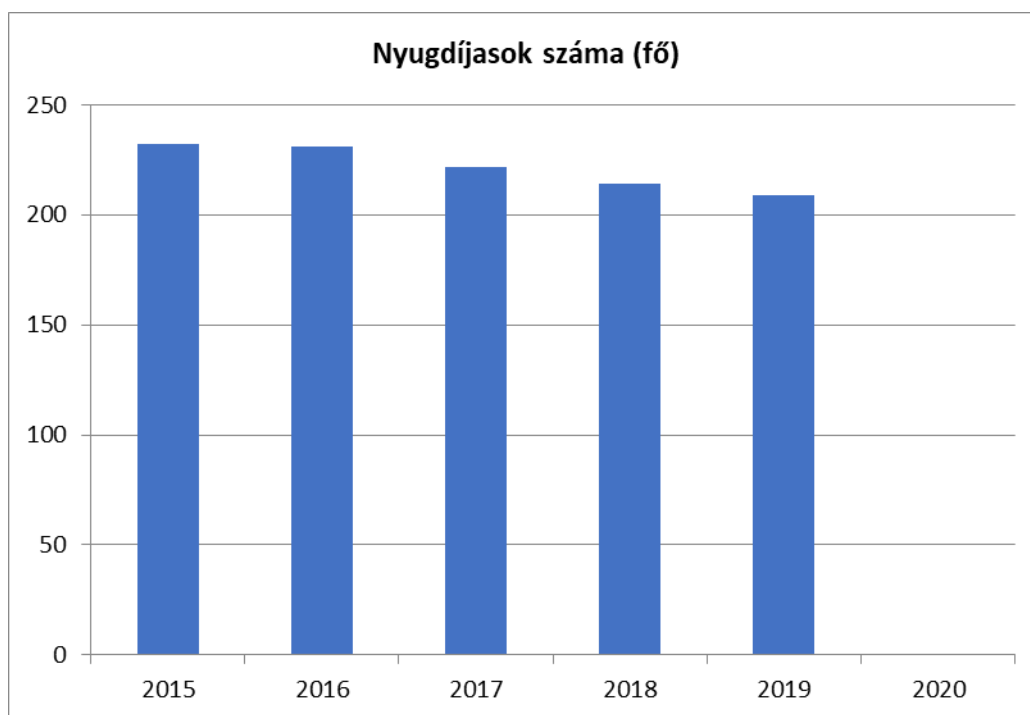
A diszkrimináció felmérése e célcsoport tekintetében is rendkívül nehéz. A szakirodalomból is tudható, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő – piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. A Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya és a közmunka program lehetőséget biztosít a nyugdíj előtt álló idősebb korosztály munkavállalásában (képzések, új szakmákban való elhelyezkedés) és igyekeznek ellensúlyozni a hátrányos megkülönböztetést a foglalkoztatás területén.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Tábla:6.3.1.:

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	83	149	232
2016	83	148	231
2017	77	145	222
2018	75	139	214
2019	77	132	209
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A településen található valamennyi kulturális és közművelődési szolgáltatás elérhető számukra. A település életének fontos közösségi színtere a közművelődés, hagyományok ápolása, természeti, művészeti értékek kihasználása. A közművelődési és kulturális ellátások hozzáférhetőségének további biztosítása, támogatása a jövőben is fontos feladat. A művelődési házban nagyterem,

klubhelyiség, könyvtár és kiszolgálóhelyiségek találhatóak. Ez az intézmény egy biztos találkozási pont a szépkorúak számára: hetente gyógytorna, klubfoglalkozások, és kirándulások szervezőhelye is egyben.

b) idősök informatikai jártassága;

Nincs adatunk. A mindennapos, adminisztratív ügyek intézésében az idős embereknek az önkormányzat hivatala nyújt segítséget. A mai kor vívmányai közül, az idős emberek is ismerkednek az informatikával. Nagyon nehezen mérhető, hiteles adatot kapni arról, hogy milyen arányban használja ez a korosztály az internetet. A megkérdezés mellett, következtetések lehet levonni, a tért hódító közösségi hálón való megjelenése az idősebb korosztály részéről.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Feladatként jelentkezik az egészségfejlesztéshez szükséges szemlélet és tudatosság erősítése. Hangsúlyt kell fektetni az alkalomszerű szűrések, szervezett, célzott népegészségügyi szűrővizsgálatok biztosítására, a népbetegségnek számító betegségek kiszűrésére, különösen a vércukor, vérnyomás, koleszterin stb.; védőoltások beadására (influenza ellen). Fontosak az idősödő és az idős korosztály számára az életmód tanácsadások, az egészségfejlesztő közösségi programok, szűrővizsgálatok, amelyek lehetőséget biztosítanak az egészséges életmód megismerésére, valamint nagyban hozzájárulnak az elsődleges és másodlagos megelőzéshez, továbbá a testi és lelki egészség megőrzéséhez.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
a célcsoportra jellemző betegségek gyakorisága (megelőzése, késleltetése)	aktivitást, mozgást fejlesztő programok (gyógytorna) szervezése, szűrővizsgálat biztosítása, tanácsadás
bűncselekmények legérintettebb csoportja	bűnmegelőzéssel kapcsolatos tájékoztatás szervezése
egyedülálló idősök elmagányosodása	Aktivitást megőrző programok szervezése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Az Európai Unióban közös feladatuk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel

érvényesülhessenek a mindennapi életük során – a fizikai és szellemi környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális ügyek, közlekedés stb.) egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg.

A fogyatékosügy – és általában az esélyegyenlőség – talán legfontosabb feladata, hogy az államigazgatás területén meghonosodjon a mainstreaming elve, vagyis az a szemlélet, hogy a fogyatékos emberek ügye nem (csak) szociális kérdés: valamennyi ágazat, minden közigazgatási szereplő kötelessége és felelőssége, hogy a saját területén érvényesítse a fogyatékos emberek esélyegyenlőségének szempontjait, és megtegye az ehhez szükséges szakmapolitikai lépéseket.

A Fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

A településen fogyatékosággal élők létszámára, a fogyatékoság formájára és mértékére pontos adat nem áll rendelkezésre.

7.1 A településen fogyatékosággal élő személyek főbb jellemzői, saját problémái

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismereten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

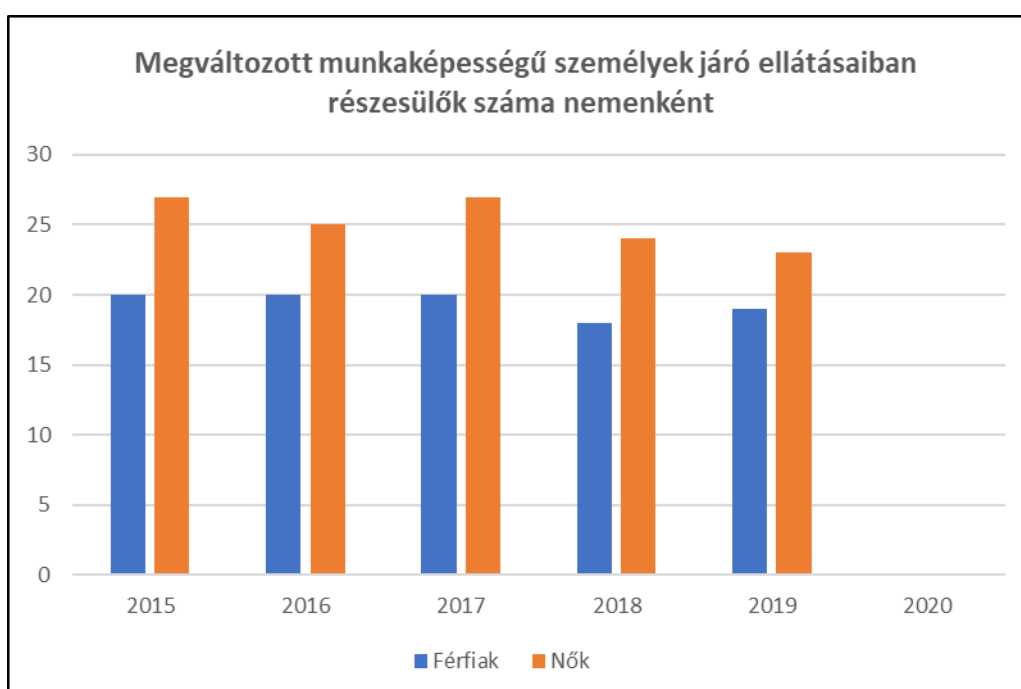
Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
- b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült.

Tábla: 7.1.1.; 7.1.2.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2015	20	27	47
2016	20	25	45
2017	20	27	47
2018	18	24	42
2019	19	23	42
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A településen élő fogyatékos személyek a többcélú társulás intézményén belül (KHSZK) működő Szocialis Foglalkoztató Műhelyben vehetnek részt intézményen belüli szociális foglalkoztatásban. Jelenleg halmajugrai foglalkoztatotról nines adatunk

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;
- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

nincs adat

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Az önkormányzat az önálló életvitel támogatása érdekében a kötelező feladatainak ellátása mellett biztosítja önként vállalt feladatait. A fogyatékosok nappali ellátása biztosított a Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulás fenntartásában működő Hétszínvirág Napközi Otthon keretein belül. A település lakói közül egy fő sem veszi igénybe az ellátást.

A Támogató Szolgálat szállító szolgálata biztosítja a fogyatékkal élő személyek eljutását iskolába, intézménybe, alap- és szakellátást nyújtó egészségügyi intézménybe.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Ellátási formák:

- *Fogyatékosági támogatás:* A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzübeli juttatás. A támogatás célja, hogy – a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.
- *Rokkantsági járadék:* A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében, aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.
- *Közlekedési kedvezmény:* A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (Közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.
- *Parkolási kedvezmény:* Parkolási igazolványra az a személy jogosult,
  - aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
  - aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül
  - akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengén látónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül.

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák: Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás. Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

Aktuális jogszabályok:

141/2000. (VII. 9.) Korm. rendelet a súlyos fogyatékosná minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól

218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról

1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet

Prioritásként fogalmazhatjuk esetükben azon szolgáltatások, intézményrendszerek fejlesztését, melyek közvetlenül vagy közvetve elősegítik az érintettek életminőségének javítását, példaként említve: oktatás, szociális szolgáltatások, egészségügy.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékossgal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg.

Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integráltformában történő ellátásszervezés erősítésével.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékossgai csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan – halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök, és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek stb.). A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A településen a közintézmények fizikai akadálymentesítése megvalósult. Ez azért is fontos, mert elsődlegesen az akadálymentesítés hiánya az, ami miatt a fogyatékos emberek inkább otthon dolgoznak, vagy olyan munkahelyet próbálnak választani, melyet jól megközelíthetnek.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A teljeskörű akadálymentesítés nem megoldott az intézményekben.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

nem releváns

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

nem releváns

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Kistérségi Humán Szolgáltató Központ által biztosított (Igazgyöngy Támogató Szolgálat, Hétszínvirág Napközi Otthon).

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

nem jellemző

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékossgal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincs pontos adat a fogyatékossgal élők számára, életkori jellemzőire vonatkozóan. Nincs elegendő ismeret a fogyatékossgal.	Az esélyegyenlőség biztosításának egyik alapfeltételként a települési önkormányzatnak elsősorban szükséges a célcsoporttal kapcsolatos releváns adatok begyűjtése! Az adatgyűjtésben segítséget tudnak nyújtani feladatellátásukból adódóan az alábbi szociális és egészségügyi szolgáltatók: ... családsegítő szolgálat, ... házi segítségnyújtás, ... gyermekjóléti szolgáltatás, ... házi orvos, védőnő.
	Egészségügyi, önkormányzati dolgozók képzése a fogyatékos emberekkel kapcsolatos ismeretekről. Elfogadást segítő training!
Nem minden közintézmény teljes körűen akadálymentesített.	Kommunikációs akadálymentesítés az intézményekben (mobil indukciós hurok beszerzése), vagy/és braille táblák kihelyezése, idegnyelvi tolmács igénybevétele ügyintézés során

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Polgárország, Együtt Halmajugráért Roma Egyület, Roma Nemzetiségi Önkormányzat

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Rendszeres kapcsolattartás, véleménycsere és egyeztetés a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Halmajugra település tagja a Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulásának és az Abasári Szocialis -es Gyermejkölési Intézményfenntartó Társulásnak. Mindketet társulással és annak valamennyi tagönkormányzatával napi szintű szakmai kapcsolatot ápol.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Képviselő-testület a Polgármesteri Hivatalon keresztül biztosítja a nemzetiségek jogainak érvényesülését. A jövőben is fontos, hogy a hivatal együttműködő szerepet töltsön be a nemzetiségi önkormányzat működéséhez szükséges adminisztratív feladatok ellátásában, a sokszínű társadalmi élet fenntartása érdekében. Roma nemzetiségi Önkormányzatot valamennyi döntésébe bevonja és a HEP-et is véleményezik.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének támogatásától kezdve a hagyományörzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét. HEP véleményezése.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az Önkormányzat számára fontos a helyi vállalkozások szerepvállalása, a település érdekeit figyelembe vevő intézkedéseik megtétele. Törekednek a jó partneri kapcsolat kialakítására, mely eredményeként közös akarattal tudnak lépéseket tenni az esélyegyenlőség megteremtéséért.

Munkáltatók és for-profit szereplők bevonása a HEP intézkedéseibe (pl: fogyatékkal élők

foglalkoztatása) megvalósulásában.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Módszere a személyes kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd ezt követően a programtervezet véleményezésére koncentrálódott. A tervezet az önkormányzat honlapján, www.halmajugra.hu közzétételre kerül, valamint az önkormányzat épületében kifüggesztésre kerül. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Halmajugra Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a települési intézmények, civil szervezetek, valamint a lakosság meghívása mellett, nyilvános képviselő-testületi ülésen tárgyalja és fogadja el a Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

Halmajgra közseg honlapján a HEP-ről folyamatos tájékoztatást adunk, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

2.sz dok

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

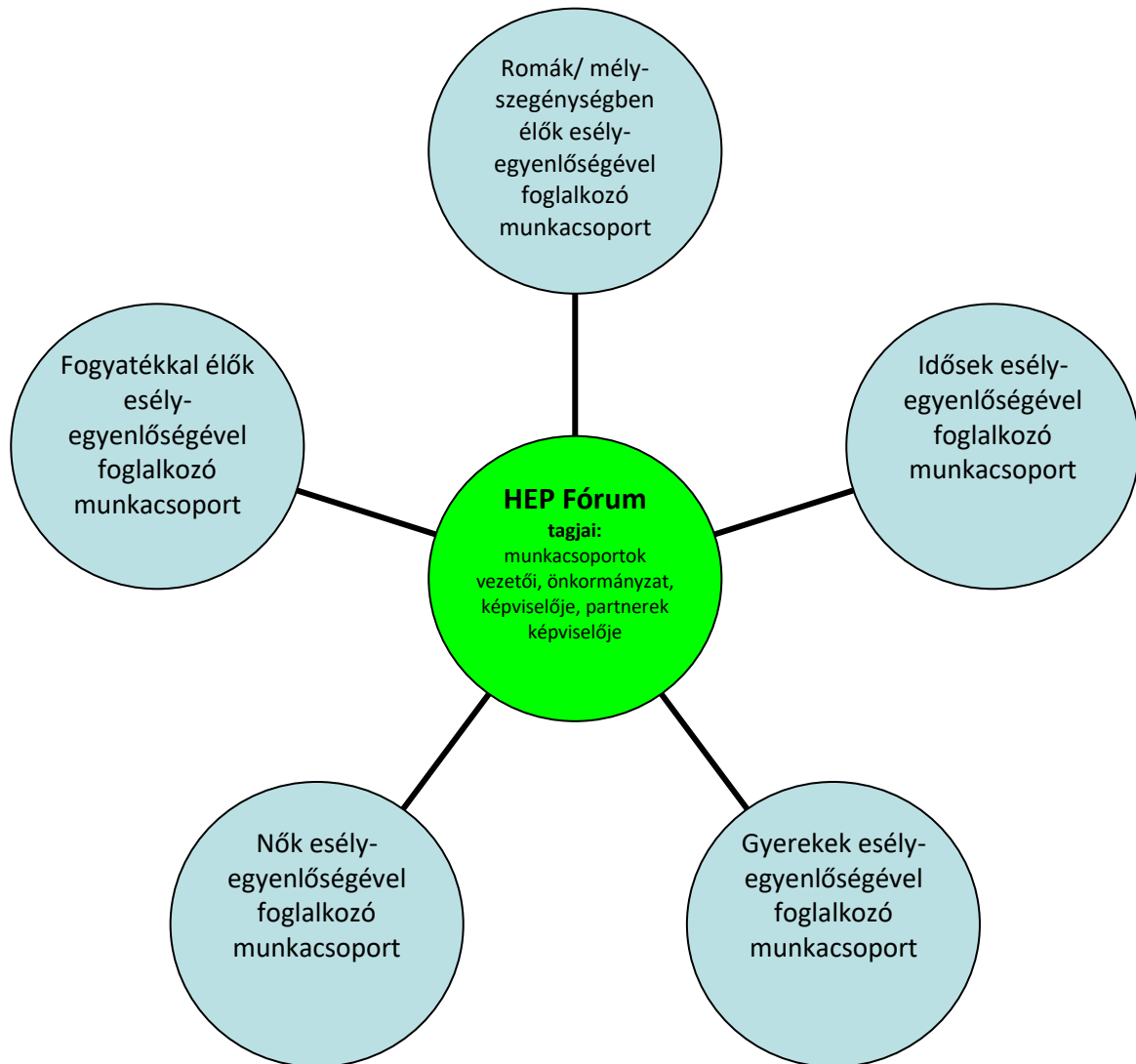
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Halmajugra község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Halmajugra község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és ..... számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

A kötelező táblák és az összefoglaló IT tábla nem a melléklete a HEP-nek hanem az egységes szerkezetbe foglalt HEP kötelező eleme!

Dátum

Aláírás

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA